

– Verdens vanskeligste
konflikt er blitt enda
vanskeligere

Kommentar s. 3

HER ER DEN
BILLIGSTE KAFFEN
I OSLO

Kultur s. 20-21

GIKK BORT
DEPRESJONEN:

Samlet inn 44.000 kr

Nyhet s. 6-7

TIPS TIL EN
MILJØVENNLIG
HALLOWEEN

Nyhet s. 13

UNIVERSITAS

Norges største studentavis

utgave 25, årgang 77

www.universitas.no

torsdag 26. oktober 2023

UNIVERSITAS I UKRAINA:

Student risikerer livet ved fronten

LEDER OG KOMMENTAR

UNIVERSITAS

Ansvarlig redaktør: **Alida de Lange D'Agostino**
dagostinoalida@gmail.com 913 86 220

Nyhetsredaktør: **Vilhelm O. Bjørgul**
vilhelm.bjorgul@gmail.com 918 73 132

Fotosjef: **Tobias Schildmann Mandt**

Desksjef: **Mona Soopalu**

Nettredaktør: **Anders Ihle Tovan**

Uttegner: **Mina Wikeby**

Uttegner: **Ida Fjeld**

Uttegner: **Sigrd Mo Sand**

Deskjournalist: **Emilie Kaland Lindseth**

Korrektursjef: **Harald Nordbø**

Daglig leder: **Mikkel Frydenlund Sibe**

Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadresse: **Moltke Moes vei 33**

Post: **Boks 3 Blindern, 0313 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Nettside: **www.universitas.no**

Leder

Ja, vi elsker ytringsfriheten

Alida de Lange D'Agostino,
Ansvarlig redaktør

Ytringsfriheten er under an-
grep i en rekke europeiske
land. I Frankrike ble
det nylig innført forbud
mot demonstrasjoner til støtte for
Palestina, mens det nå vurderes
fra sak til sak. Innenriksminister
Gérald Darmanin begrunnet det
med at slike demonstrasjoner truer
offentlig orden, og at arrangører
bør bli pågrepet. Begrunnelsene
for demonstrasjonsforbud har ofte
vært vold mellom demonstranter
og politi, men manglende sikkerhet
bør likevel ikke gå på bekostning av
ytrings- og forsamlingsfriheten.

Den franske fagforeningsaktivis-
ten Jean-Paul Delescaut ble også ar-
restert i eget hjem av maskerte poli-
tfolk. Han hadde vært med på å dele
ut en brosjyre til støtte for sivile på
Gaza, hvor en av setningene beskriver
at Israels ulovlige okkupasjon av
Palestina har fremprovosert Hamas-
terroren.

I Storbritannia ble Steve Bell, som
var karikaturtegner for The Guardi-
an i 42 år, sparket for en karikatur av
Israels statsminister Benjamin Neta-
nyahu. Han ble anklaget for å være
antisemittisk.

I Berlin er propalestinske protes-
ter blitt forbudt, og man risikerer
arrestasjon dersom man trosser for-
budet. Hovedparolene i avlyste de-
monstrasjoner var blant annet «Fred

i Midtøsten, våpenhvile i Midtøsten,
for en tostatsløsning» og «Barna i
Gaza trenger hjelp, sammen hjelper
vi barn». I Tyskland skal det sies at
den kulturelle konteksten, med Ho-
locaust som bakteppe, gjør at landet
trår ekstra varsomt i møte med alt
som kan tolkes som antisemittisk.
Men å skjære alle demonstrasjonene
over én kam blir uklokt.

Utdanningsmyndighetene i Ber-
lin har også gitt grønt lys til skolene
om at de kan forby elever fra å gå

den akademiske ytringsfriheten er
blitt strammet inn. Russland-forsker
Julie Wilhelmsen ble beskyldt for å
løpe Putins ærend. I mai 2023 vant
hun Fritt Ords pris for å nyansere
et hett ordskifte med faglig kunn-
skap. Juryen begrunnet avgjørelsen
med at hun har vist betydningen av
ytringsmot og å utøve akademisk
ytringsfrihet. Som debattredaktør
Tora Vassnes skrev nylig: «Når selv
forskere som skal formidle sannhe-
ten driver med selvsensur, hvordan
skal det gå med oss andre da?»

Fredag 20. oktober stormet fire
Palestina-aktivister inn i et audito-
rium på Blindern mens finansminis-
ter Trygve Slagsvold Vedum (Sp) var
på besøk for å snakke om historie-
fagets relevans i politikk. «Våpnene
deres ender opp i Israel og har drept
1524 barn på to uker» stod det på en
av plakatene deres. Vedum reagerte
sindig ved å påpeke at dette er en del
av ytringsfriheten i Norge. Med det
setter han et viktig eksempel.

En forutsetning for et demokrati
er tilrettelegging for kritiske ytringer
og skarp debatt. Det bør være lav
terskel for å ytre seg, og vi må kunne
vise støtte og diskutere uten å ty til
sensur, forbud og arrestasjoner. La
oss holde hodet kaldt.

Vedum setter et viktig eksempel

med palestinaskjerf og bruke «Fri
Palestina»-klistremerker – kanskje
den mest uskyldige formen for akti-
visme. Hva er vel norske klasserom
uten pc-er som er lappet sammen
med politiske budskap, Erna-gen-
sere, palestinaskjerf, ungdomsparti-
nett dekket i buttons og regnbue-
armbånd? Skolen er et av våre første
møter med ytringsfrihet, og en vik-
tig arena for å reflektere, diskutere
og være uenig. Det samme gjelder
akademia.

I kjølvannet av Russlands inva-
sjon av Ukraina har flere opplevd at

Arkivaren

Historiske skråblikk av
Emilie Kaland Lindseth

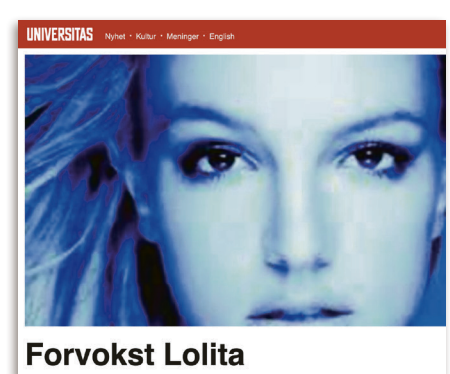

Voks meg, for faen!

Laissez faire, laissez passer

I denne utgaven kan du få et lite innblikk i kjønnsrårets historie. Uten å røpe for mye
åpner vi med et tilbakeblikk til 2017, da det hersket en illsint debatt om etableringen
av salongen Wax On Wax Off på Blindern dekket et skrikende markedsbehov eller
fremmet usunne kropproller. Noen glupinger tok diskusjonen et hakk dypere, og
mente at salongens inntreden var et symbol på Blinderns uunngåelige fall for mar-
kedskreftene og dermed et fenomen langt utenfor vår kontroll. Skribenten avsluttet
innlegget med en oppfordring til å slappe litt av og *laissez-faire, laissez passer...*

Universitas, 07.02.2017

Forvokst Lolita

Forvokst Lolita

Britney Spears er endelig fri og denne uken delte hun alle detaljene i boken
The Woman in Me. Mellom skandaler og Justin Timberlake fortelles det en
historie om hvordan et grådige management sammen med en hemningsløs
sladrepresse har seksualisert et menneske fra krybbe til korset. Et dypdykk i
arkivaren viser at selv Universitas ikke har rent mel i posen, da en anmeldelse
av Britneys album *In the Zone* antydte at popstjernen, i kraft av å fylle 21 år, nå
manglet både «infantil uskyldighet» og «ungdommelig vitalitet». Selve kronen
på verket er tittelen, der Britney presenteres som en «forvokst Lolita».

Universitas, 26.10.2003

- Universitas er en avis for og av studenter for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden SIO.
- Universitas arbeider etter Vier varsom-plakatens regler for god presseskikk.
- Universitas støttes av Velferdstinget, som står uten redaksjonelt ansvar.

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

Krigen reduseres til en fotballkamp

Verdens mest kompliserte konflikt reduseres til et spørsmål om hvilken side du er på. Mens vestlige politikere er mest opptatt av hvilke ord som skal brukes, regner bombene ned over sivilbefolkningen.

Israel-Palestina

Knut Egil Aure Nilsen

Avhengig av hvem du spør, startet konflikten mellom Israel og Palestina i 1948, i 1918, en gang på 1800-tallet eller i Romerriket. Ikke ufortjent har konflikten blitt døpt «verdens vanskeligste konflikt». Mang en amerikansk president og spesialutsending fra FN har prøvd å få på plass en løsning. Med utviklingen vi har sett etter Hamas' angrep for et par uker siden, har likevel konflikten tatt en ny og kaotisk vending. Verdens vanskeligste konflikt har blitt enda vanskeligere.

Når dette skrives, nøyaktig to uker etter krigen startet, er allerede minst 4300 palestinere drept og 13500 skadet på Gaza. Samtidig er omtrent 1400 israelere drept, og 210 mennesker er tatt som gisler. I tillegg er minst 95 palesti-

nere drept på Vestbredden siden krigen brøt ut. Lidelsene og tragediene er på en enorm skala.

Etter at Israel innførte en full blokadé av Gaza får innbyggerne der heller ikke vann, strøm eller medisiner. FN regner med at rundt 1,4 millioner mennesker i Gaza er fordrevet fra hjemmene sine. I disse dager har endelig lastebiler med nødhjelp begynt å komme inn til Gaza. Men foreløpig er det bare en liten dråpe i det enorme havet av desperasjon. Ifølge NTB står minst 200 lastebiler med medisiner, mat og vann klare utenfor Gaza, uten å få slippe inn.

Og som ikke alt dette var tragisk nok, forteller Redd Barna at et barn dør på Gaza hvert 15. sekund. En full israelsk bakkeinvasjon av Gaza, som alle venter

på i skrivende stund, vil mest sannsynlig legge hele området i grus, samtidig som Israel risikerer å bli sittende fast i en hengemyr i årevis.

Til tross for de humanitære lidelsene blir frontene stadig steilere – i Midtøsten, i Europa og til og med her i Norge. Det later til at det blir stadig viktigere å gjøre det kjent hvilken side du står på i konflikten. Støtter du Palestina eller Israel? Verdens vanskeligste konflikt reduserer til noe som ligner på en fotballkamp. At en hver nordmann skal vite nok om denne konflikten til å kunne ta stilling til den er i seg selv absurd. Samtidig, i møte med en enorm krise, konkurrerer vestlige land i å være først ute med å fordømme det ene eller det andre.

I tillegg har det blitt holdt en lang rekke protester, både i Norge og i andre europeiske land. På de aller fleste bæres det enten israelske eller palestinske flagg. Det skal selvsagt være lov å vise støtte til den ene siden eller den andre, men hva med en protest til støtte for den katastrofale humanitære situasjonen? Eller et opprop mot forakten for menneskeliv? På toppen av det hele viser verdens politikere manglende handlekraft. En hel arbeidsdag settes av i Stortinget slik at opposisjonen kan overbevise statsministeren om å kalle Hamas for en terroror-

ganisasjon. Hamas sammenlignes med IS, mens studenter på eliteuniversitetet Harvard sier at «apartheid-staten» Israel har all skyld. I Kairo ble det holdt toppmøte uten noen av de mest sentrale aktørene til stede, og toppolitikere som deltok, klarte ikke engang å enes om en felles uttalelse.

Denne fastlåste konflikten løses ikke ved å fordele skyld, peke finger og kalle hverandre stygge ord. Den løses heller ikke ved å holde flammende innlegg og lange taler. De humanitære lidelsene vi nå ser på Gaza og i Israel er resultatet av en langvarig konflikt som det internasjonale samfunnet ikke har klart å løse.

Ja, krigen som raser nå må stanses. Men når denne krigen en gang er over, vil den dyptgående konflikten mellom Israel og Palestina fortsatt være der. Hvis det er et tidspunkt i historien hvor verdens land skal sette hodene sine sammen og finne en løsning, så er det nå. For oss vanlige folk bør ikke fokuset være på å velge den ene eller den andre siden. Vi bør heller ta til orde for å bedre den grusomme humanitære situasjonen, og holde politikere ansvarlige når de ikke klarer å finne en løsning på en så langvarig konflikt.

nyhetsredaktør: **Vilhelm O. Bjørgul**
vilhelm.bjorgul@gmail.com 918 73 132

NYHET

Nytt byråd i Oslo

Det nye byrådet i Oslo er klart. Høyre og Venstre har blitt enige om en byrådsplattform, og har signert samarbeidsavtaler med Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet. I plattformen, kalt Hammersborgerklæringen, kommer det påtroppende byrådet med både konkrete og mindre konkrete planer for studentbyen. De vil gjøre hovedstaden attraktiv for studentmassen, blant annet gjennom flere studentboliger. For å få fart på byggingen vil de blant annet tilby salg av Hagegata 30 til SiO for utvikling av studentboliger. I tillegg vil byrådet åpne for at ubrukte kommunale eiendommer selges eller leies ut til SiO. Foruten tiltak for flere studentboliger, heter det i erklæringen at byrådet vil «støtte SiOs tilbud om psykisk helsehjelp til studenter» og «legge frem en studentmelding med en helhetlig strategi for å videreutvikle Oslo som en attraktiv og internasjonal studentby». Førstnevnte følger imidlertid ikke med konkrete punkter om hvordan støtten skal komme, og sistnevnte er et arbeid som ble påbegynt av det avtroppende byrådet. **VOB**

Krever akademisk boikott av Israel

Siden 7. oktober i år har over 7500 mennesker blitt drept som en følge av den pågående krigen mellom Hamas og Israel. Over 5000 er drept på grunn av israelske luftangrep mot Gazastripen. Leder i Studenter for Palestina Trondheim Magnus Barka Hjelle tar til orde for at norske universiteter og høyskoler skal kutte samarbeidet med israelske universiteter. Det skriver han i et debattinnlegg for Khrono. Innlegget er også signert av Studenter for Palestina Oslo og Palestinakomiteen i Norges utvalg for akademisk og kulturell boikott av staten Israel. I innlegget står det at flere norske universiteter og høyskoler bidrar til å hvitvaske Israels handlinger i Gaza, ettersom de driver med forskningssamarbeid og har utvekslingsavtaler med israelske universiteter. Blant annet Universitetet i Oslo, Oslomet og Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) har slike samarbeidsavtaler i Israel. Hverken UiO-rector Svein Stølen eller Oslomet-rector Christen Krogh ønsker boikott, melder Klassekampen. **MBM**

Andrew Tate lager eget universitet

For 40 euro i måneden kan man nå få tilgang til «utdanningsvideoene» til den kontroversielle influenseren Andrew Tate. Det skriver Khrono. Tate mener at tradisjonell utdanning er utdatert, men at folk kan lære å tjene lettjente penger på hans nye nettbaserte universitet med navnet «The Real World». Den tidligere verdensmesteren i kickboksing kan skilte med 8 millioner følgere på X/ Twitter. Der legger han ut videoer og kommentarer som gjerne appellerer til unge menn og ofte er blitt beskyldt for å være kvinnefiendtlige. Tate er også under etterforskning for blant annet voldtekt og menneskehandel i Romania. På «The Real World» finner man kurs om blant annet kryptovaluta og e-handel. Tanken er at man vil kunne unnsnippe «the Matrix» ved å tjene penger på denne måten istedenfor å ha en vanlig ni-til-fire-jobb, ifølge Tate. **MBM**

Palestina-aktivister demonstrerte

Brutal stilhet: Fire demonstranter inntok Sophus Bugges hus under et arrangement med finansminister Trygve Slagsvold Vedum i forrige uke. De mener regi-

Finansminister Trygve Slagsvold Vedum ble avbrutt av palestinske demonstranter under et arrangement på Blindern i forrige uke.

Israel-Palestina-konflikten

tekst Jens Bryhn Erlandsen, Vilhelm O. Bjørgul, Anders Ihle Tovan
foto Adrian Heggem Misfjord

Palestina-aktivister demonstrerte mot finansminister Trygve Slagsvold Vedum (Sp) på Blindern. Statsråden ante fred og ingen fare, da tre aktivister braste inn i Sophus Bugges hus auditorium 1 på Universitetet i Oslo fredag 20. oktober.

Demonstrantene, som også er studenter, mener Vedum har en mulighet til å påvirke våpenleveransene til Israel gjennom statens eierskap i våpenprodusentene Kongsberg Gruppen

og Nammo. Staten eier 50 prosent av aksjene i begge selskapene.

Demonstrantene hevder norskproduserte våpen og våpendeler ender opp hos Israel.

– De blir brukt til bombing og etnisk rensing av palestinere og nå Gaza. Kongsberg har milliardkontrakter med amerikansk-eide Lockheed Martin og lager blant annet deler som brukes i F35-fly som sendes direkte til Israel

og brukes til bombing av Gaza, sier aktivist og student Sindre Scavenius (23) til Universitas.

Han mener Vedum har et ansvar.

– Vedum kan som finansminister instruere sine bedrifter om å stanse produksjon og eksport av våpen til Israel, sier han.

Kongsberg Gruppen leverer høyteknologiske systemer og løsninger til kunder innenfor energi, offshore, shipping, fiskeri, forsvar og romfart. Selskapet er en videreføring av statseide Kongsberg Våpenfabrikk, som ble avviklet i 1987.

Nammos kjernevirksomheten omfatter utvikling og produksjon av rakettmotorer, militær og kommersiell ammunisjon, skulderfyrte våpensystemer.

Finansministeren er på Blindern for en samtale med professor Einar Lie om historiefagets relevans i politikk, med særlig vekt på økonomi, og svarer på spørsmål fra studenter på Universitetet i Oslo.

– Del av ytringsfriheten

Med palestinasaker og plakater tok demonstrantene Vedum på senga. Finansministeren reagerte imidlertid sindig.

– Dette er en del av ytringsfriheten i Norge, sa finansministeren og la til:

– Det som er stryken med det norske systemet er at vi snakker med hverandre.

Plakatene til de fire demonstrantene hadde flere tekster. Budskapet var tydelig.

«Våpnene deres ender

vister mot Vedum

ringen kan stoppe våpenforsendelser til Isreal.

opp i Israel og har drept 1524 barn på to uker», hevdet påskriften.

Vedum mener imidlertid det var synd at demonstrantene hadde skjert som dekket til

tør å vise ansikt og stå for holdningene sine, sa finansministeren til Universitas etter demonstrasjonen.

– Vil du instruere Kongsberg Gruppen og

av å ha det. Men det er utenriksministeren som må svare på det, sier Vedum.

Vil ansvarliggjøre

Student i Midtøstenstudier Helena Natvig Safi (21) er blant demonstrantene. Faren hennes er født og oppvokst på Gazastripa. Hun sier at de demonstrerte for å holde statsrådene ansvarlige.

– Dette er våpen som ender opp i Israel, mener hun.

– Selv om man produserer våpen, er man vel ikke en direkte part i konflikten?

– Jo, det tenker jeg. Dette er samarbeidsavtaler mellom ulike land. Norge liker å tenke at fordi man var

en del av Oslo-avtalen og sender mye bistand så gjør det ikke noe at vi også gir masse våpen. Man kan ikke gi bistand med den ene hånden og våpen med den andre, sier Safi.

Hun mener bildet offentligheten har av regjeringen er feil.

– Folk må vite hvordan den norske regjeringen ikke kan gjemme seg bak en identitet som brobygger og moralsk kompass, for det er vi ikke.

universitas@universitas.no

Man kan ikke gi bistand med den ene hånden og våpen med den andre

Helena Natvig Safi (21) jstudent og Palestina-aktivist

demonstrantenes ansikter.

– Jeg mener det er en fin ting i Norge at vi står for det vi mener og at vi tør å vise ansikt. Så det er min oppfordring til demonstrantene i neste runde. At man

Nammo om å stanse produksjon og eksport av våpen til Israel slik demonstrantene krever?

– Vi har et veldig strengt regelverk når det gjelder våpeneksport fra Norge, nettopp fordi vi er opptatt

UiO blokkerte Unge Venstres nettside

Waldo: Hans Jacob Huun Thomsen, nestleder i Unge Venstre, er ofte å finne på UiO, hvor han studerer. Frem til denne uka har det imidlertid vært vanskelig å oppdage ham på universitetets nettverk.

Unge Venstres nettsider har i fire år vært utilgjengelig for brukere på nettverket til Universitetet i Oslo. Nestleder i Unge Venstre kaller det utilsiktet sensur.

Nettsikkerhet

tekst Emil Hide Næss
foto Isabel Svendsen Berge

Nestleder i Unge Venstre og student ved Universitet i Oslo Hans Jacob Huun Thomsen har lenge vært frustrert over at nettsidene til partiet hans ikke er tilgjengelige fra universitetet.

– Jeg oppdaget det så fort jeg ble student her høsten 2020.

Thomsen sier han reagerte sterkt på at det var kun deres nettsider og ingen andre ungdomspartier som manglet tilgang.

– Det kan skyldes tekniske utfordringer, men jeg mener likevel at universitetet har et ansvar for å sørge for at man har tilgang. Det fungerer i praksis som en sensur når det kun er oss det går utover, slår han fast.

Unge Venstres nettsider lå brakk i fire år. UiO sier feilen er beklagelig, men anser tiltaket som rammet ungdomspartiet som nødvendig.

Fare for phishing

Etter henvendelse fra Universitas har IT-sikkerhetsgruppen ved UiO nå rettet opp feilen som hindret tilgang til Unge Venstres nettsider. Sjefen for IT-gruppen, Espen Grøndahl, sier at blokkeringen oppstod som følge av et sikkerhetstiltak de gjennomførte i 2019.

– Unge Venstres nettside var tidligere tilknyttet hosting-tilbyderen Wix, som i en periode ble hyppig misbrukt til phishing, forklarer han.

En hosting-tilbyder er det som gjør at nettsiden blir tilgjengelig på internett. Phishing er en hacking-teknikk, hvor formålet er at brukeren skal oppgi brukernavn og passord gjennom forfalskede nettsider.

Stengte all tilgang

Grøndahl forteller at hans avdeling valgte å endre strategi fra å blokkere én og én illegitim side, til heller å blokkere alle nettsidene fra tilbyderer. Videre lagde de en mekanisme for å enkelt åpne opp legitime nettstedet som de mottok klager på at var stengt.

I så måte ble ansvaret for sidene tilgjengelighet lagt over på brukerne av nettsidene, og belaget seg på at de sendte inn klager.

– Anser du det problematisk å flytte ansvaret over på brukerne?

– Alternativet kunne vært at vi hadde havnet der Stortinget har vært tidligere, hvor ekstremt mange kontoer har havnet på avveie. Når det oppstår phishingkampanjer kan vi bruke en slik strategi til å redusere slike tilfeller drastisk, sier Grøndahl.

Han understreker likevel at UiO har en svært høy terskel for stenging av nettsider og inngrep i aktivitet på nettverket. Etter å ha vært sjef i IT-sikkerhetsgruppen i 16 år, påstår han at avdelingen i hans tid ikke har stengt noen nettsider av andre grunner enn fare for spredning av virus eller phishing.

Dårlig kommunikasjon

Thomsen erkjenner at Unge Venstre også har en del av ansvaret i saken.

– Etter å ha frustrert deg over dette hele din studietid på UiO, har du ikke selv tatt kontakt med dem. Kunne dere i Unge Venstre gjort mer for å få bukt med problemet?

– Jeg kunne absolutt gjort mer, og det tar jeg på min kappe. Samtidig har det meg bekjent blitt sendt henvendelser til UiO av andre i organisasjonen uten at vi har fått konkrete svar, sier han.

Grøndahl kan finne to saker fra Unge Venstre i sine arkiver.

– Etter en henvendelse i 2019 forsøkte vi å åpne nettsiden. På grunn av måten dette var satt opp på teknisk, så det ut som feilen lå et annet sted enn hos oss. Dette burde vi ha fanget opp.

Grøndahl understreker at de nå har funnet en mer robust måte for å løse problemet som rammet Unge Venstre på, slik at det ikke skal skje igjen.

universitas@universitas.no

Gikk seg til beo

23 dager: De tre ukene alene ga Moldskred erfaringer som han vil ta med seg tilbake til det hektiske studentlivet i Bergen.

Da depresjonen spiste opp studielivet, bestemte Andreas Moldskred (23) seg for at nok var nok. To uker senere var han på vei mot Oslo – til fots.

Psykisk helse

tekst Ada Louise Andreassen
foto Isabel Svendsen Berge

Andreas Moldskred (23) bestemte seg tidligere i høst. Han måtte gjøre noe med depresjonen som hadde rammet han. Det resulterte i en nær 500 kilometer lang gåtur til inntekt for Studenttelefonen til Mental Helse.

– Det er litt surrealistisk å være her. Jeg merker psykisk at jeg fort blir sliten av å plutselig ha så mange folk rundt meg. Det har vært en stor omveltning for meg de siste ukene.

Tidligere i høst viste ferske tall

fra Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (Shot) at én av tre studenter kan ha en psykisk lidelse. Sammen med Folkehelseinstituttet kartla Shot hele åtte ulike diagnosegrupper innenfor angst-, depresjons- og rusbrukslidelser.

Etter at han startet på femte semester på forretningsjus og økonomi i Bergen, og livet begynte å skli ut, bestemte Moldskred seg for å ta grep. Løsningen var en tur på drøye 44 mil med kun sine egne tanker til å holde seg med

selskap fra Bergen til Oslo.

– Jeg lå i senga hjemme i Bergen og tenkte at nå må jeg gjøre noe med livet mitt. Og så tok det to uker fra jeg begynte å planlegge, til jeg var på tur.

Alene med tankene

Moldskred brukte 23 dager på å komme seg til Oslo. Med en sekk på 40 kilo og dårlig vær var det ren lykke å oppleve hvor hjelpsomme folk var. Den ferske turgåeren fikk blant annet hjelp til å frakte teltet i bil til Oslo, istedenfor å måtte bære på det selv. Likevel tilbragte Moldskred mesteparten av tiden i eget selskap. På det lengste gikk han alene i 5 dager. Uten andre å rådføre seg med, måtte Moldskred finne egne metoder for hvordan han skulle klare å gjennomføre turen.

– Du har jo veldig mye tid til å

gå gjennom alle tankene dine. Du kjenner liksom på alle følelsene. Også er du nødt til å lære å stole på deg selv. Det er noe mange sliter med. På turen fikk jeg bevisst overfor meg selv at det er noe jeg kan, sier 23-åringen.

Jeg skal nyte den kebaben, og jeg skal ha det bra igjen

Andreas Moldskred (23),
bachelorstudent i forretningsjus og økonomi

Hver gang Moldskred fikk negative tanker mellom Bergen og Oslo var ett verktøy spesielt nyttig: å snakke med seg selv.

– Jeg skal til Oslo. Jeg skal nyte

den kebaben, og jeg skal ha det bra igjen. Den indre kommunikasjonen du har med deg selv er viktig. Det at du klarer å motivere deg selv til å nå det du ønsker.

Imidlertid anerkjenner bachelorstudenten at langtur ikke er løsningen for alle.

– Jeg valgte å gjøre det på denne måten, men det betyr ikke at det fungerer for alle. Du må selv finne en måte å styrke din egen psykiske helse. Det er ikke noe skam i å kontakte andre for hjelp, men selve jobben må du gjøre selv. For meg kan en tur som dette være livsendrende. For andre kan det være å gå på helsestudio.

Samlet inn 44.000

På turen har Moldskred, gjennom Sparebank1 sin digitale innsamlingsaksjon Spleis, klart å samle inn over 44.000 kroner til Stu-

dre psyke

denttelefonen – et lavterskeltilbud fra Mental Helse til studenter som har behov for noen å snakke med. Han har også frontet innsamlingen på egne sosiale medier og oppsøkt turgåere på veien for å fortelle dem om innsamlingen.

– Jeg samlet inn penger til Studenttelefonen fordi jeg er student selv og ønsker å hjelpe andre studenter. Det er alt for mange som har det kjipt med seg selv. Det jeg ønsker å vise er at det er helt innfor å ta kontakt. De du snakker med har taushetsplikt og de gir deg muligheten til å snakke med noen som lytter. Derfor synes jeg at man skal benytte seg av tilbudet.

Landsleder for Mental Helse Ole-Marius Minde Johnsen er takknemlig for arbeidet Moldskred har gjort. Ikke bare for pengene han har samlet inn, men for å vise studenter at det finnes

verktøy og metoder som kan forebygge psykisk helse.

– Det er viktig å kunne søke råd fra fagpersoner, men også viktig å kjenne på hva som funker for en selv. Hva er det jeg vil? Jo, jeg vil utfordre meg selv med å gå en lang tur der jeg har tid til å tenke, la verden gli forbi og fokusere på her og nå, sier Minde Johnsen og fortsetter:

Ikke nøl med å ta kontakt

Ole-Marius Minde Johnsen,
landsleder for Mental Helse

– Vi trenger ikke å oppfordre alle til å gå Bergen–Oslo, men det handler om å utfordre seg selv, uansett om det innebærer en fjelltopp eller byvandring.

Dørstokkmila

Shot-undersøkelsen viser at stadig flere studenter rapporterer om psykiske plager. Selv om tallene er bekmørke, mener Johnsen det er godt å se at flere studenter deler hvordan de har det.

– Unge har blitt flinkere til å vise at de har det tøft. Undersøkelsen er med på å bekrefte dette, sier han.

Ifølge Johnsen bidrar initiativer som turen til Moldskred til økt fokus på psykisk helse blant menn. Han mener det kan være med på å gjøre det lettere for andre menn å ta kontakt og få den hjelpen de trenger.

– Dørstokkmila kan være lang. Terskelen for å ta kontakt er nok ekstra høy første gang. Det man skal vite er at i den andre enden sitter det noen klare til å lytte og reflektere over de tankene du har.

Det er trygt og du er anonym. Ikke nøl med å ta kontakt. Det er oppfordringen jeg har.

Tilbake til studentlivet

Moldskred ser frem til å komme hjem igjen til Bergen og ta i bruk de erfaringene turen har gitt han.

– Jeg gikk fem til åtte timer hver dag, noe jeg vil bruke til en drive og inspirasjon for å nå mine mål i hverdagen. Og så vil jeg nok finne min egen plass som jeg kan løpe eller gå til, og bare nyte mitt eget selskap.

– Hvordan har du det nå?

– Jeg har aldri vært sterkere psykisk. Jeg har det veldig bra med meg selv, og vet at jeg kan få til det jeg bestemmer meg for.

Likevel merker Moldskred den psykiske påkjenningen det har å skulle åpne seg opp på den måten han har gjort.

– Man blir litt kjørt i hodet av det. Det er veldig givende, men også litt heavy. Jeg har jo vært vant til å ha denne dialogen inni meg selv. Så denne overgangen, å skulle dele dette med andre, er en påkjenning. Det er nok det tyngste med å komme frem, samtidig som det også har vært veldig fint.

Moldskred sier at han godt kunne vurdert å gå på en lignende tur igjen, men ikke alene denne gangen. Han oppfordrer folk til å ta kontakt hvis de vil være med ut å gå.

– Kanskje det blir ditt neste prosjekt?

– Jaja, det hadde vært kjempegøy! Det er bare å slenge seg på.

Studenttelefonen til Mental Helse er åpen mandag til søndag, fra kl. 18.00–02.00 på 116 123.

Raser mot budsjettkutt

Regjeringen vil fjerne støtte til forskning på utdanning. – Det gir et signal om at undervisning ikke er like viktig eller like prestisjefyllt som forskning, sier student og prosjektleder.

Statsbudsjett

tekst Simone Synnøve Stendal
foto Sigrid Ewing

Senter for fremragende utdanning (SFU) foreslås skrotet i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2024. SFU bevilger penger til sentre for utvikling og forskning på utdanning over hele Norge (se faktaboks). Ordningen har som mål å sette utdanning og studentene i fokus, og har jobbet for å heve nivået på utdanningen innad og på tvers av universitetene og høyskolene.

– Det er katastrofalt at en ordning som har betydd så mye for studentene og deres utdanning skal forsvinne, sier Ellen Mikaelen Stabell fra Norges musikkhøgskole (NMH).

Hun har vært senterleder på Senter for fremragende utdanning i musikkutøving (CEMPE), og mener SFU har gitt gode resultater.

– Studentfiendtlig

– Mange studenter er kanskje ikke helt klar over hva SFU er og hva de gjør?

– Senter for fremragende utdanning ble etablert i 2012, og kom til for å likestille statusen til forskning og innovasjon, som allerede hadde egne sentre, forklarer Nasjida Noorestany (28).

I sum er dette Sandra Borchs fortsettelse av den studentfiendtlige politikken som Ola Borten Moe drev

Nasjida Noorestany, student, tidligere studentprosjektleder for CELL

Sentrene hun sikter til er Senter for fremragende innovasjon (SFI) og Senter for fremragende forskning (SFF). Disse består, mens SFU ryker. Derfor mener hun kuttet fører til skjevhet i forskningen.

– Tanken var at de vitenskapelige ansatte også skulle tenke at det er prestisjefyllt å undervise, forteller hun.

Hun har selv vært studentprosjektleder i Senter for erfaringsbasert juridisk læring på juridisk fakultet (CELL), som mottar midler fra SFU-ordningen. Noorestany hevder at det ved mange utdanningsinstitusjoner er forskningen til professorene og institusjonene som blir lagt vekt på, heller enn selve utdanningen til studentene. Hun mener at arbeidet som har blitt gjort på juridisk fakultet gjen-

Kritisk til kuttet: Jusstudentene Nasjida Noorestany (28) og Sondre Østensen-Landvik går hardt ut mot regjeringens forslag til statsbudsjett.

nom CELL har bidratt mye til å heve nivået på utdanningen.

– Hvorfor burde studenter bry seg om dette budsjettkuttet?

– Kuttet gir et signal om at undervisning ikke er like viktig eller like prestisjefyllt som forskning. For studenter vil det innebære at kun enkelte ildsjeler på frivillig basis innen forutsigbare rammer får jobbet med å utvikle kvaliteten på utdanningen og undervisningen. Uten SFU-er får man ikke gjennomført store reformprosesser for å heve kvaliteten på utdanningen, sier Noorestany og retter skyts mot regjeringen.

den 1811 har vist seg å være svært vanskelig. Det var først da CELL ble opprettet og fikk status som senter for fremragende utdanning at det har vært mulig å snakke om å drive med innovasjon i utdanningen og i undervisningen, sier Noorestany.

Stabell trekker også frem flere fordeler ved SFU. Blant annet at det har gitt en plass til studentene rundt bordet, og gitt de eierskap og råderett over utviklingen av egen utdanning.

– Vi har jobbet med å oppdatere musikerutdanningen for å gjøre den mer relevant, og bygge opp samarbeid mellom lærere og studenter og institusjoner, sier Stabell og legger til:

– Vi har også gjort mye på studentinvolvering ved å ha hatt studenter i ledelsen og som ansatte, slik som andre SFU-sentre.

– Katastrofalt

Stabell påpeker at institusjonene selv har gått inn med like mye penger på toppen av det staten har bidratt med. Derfor mener hun at staten har fått mye igjen for pengene.

Uten studentene rundt bordet er det vanskelig å holde seg relevant

Ellen Mikaelen Stabell, Universitetslektor ved NMH, tidligere senterleder for CEMPE

– Det er katastrofalt at en ordning som har betydd så mye for

studentene og deres utdanning, skal forsvinne, sier hun og er bekymret for konsekvensene.

Før ordningen kom på plass var det konkurranse mellom institusjonene for å heve kvaliteten på de ulike utdanningene. SFU har derimot heller mål om samarbeid. Stabell er negativ til at institusjonene gjør sport av utdanningskvaliteten.

– SFU har som mål å ikke konkurrere, men heller dele de gode erfaringene. Vi trenger at noen har mandat til å sette i gang samarbeid på tvers av institusjonene.

Noorestany stemmer i.

– Istedenfor at midlene skal gå til SFU blir de bare smørt tynt utover institusjonene. Man sitter igjen med ingenting. Det ender med at regjeringen legger opp til at arbeid med kvalitet i utdanningen blir utelukkende et dugnadsarbeid.

Undervisning blir nedprioritert

Leder for studentparlamentet ved UiO Elisabeth Hoksmo Olsen (24) er bekymret for regjeringens prioriteringer.

– Signalet det sender er at forskning og innovasjon er viktigere på universitetet enn utdanning. Utdanningsinstitusjonene skal jo være en balanse med likevekt mellom utdanning, forskning og formidling. Stabell stiller seg bak Olsens poeng.

– SFU har bidratt til å rokke med maktbalansen mellom ansatte og studenter, og skaper et eget rom til studenter for å prege hvordan utdanningen skal være. Uten studentene rundt bordet er det vanskelig å holde seg relevant.

Tillit grunnlag for skroting

Regjeringen svarer på e-post når Universitas spør om hvorfor SFU-ordningen skal bort og om

Senter for fremragende utdanning (SFU):

- + Etablert i 2012.
- + Etablert for å bidra til utvikling av fremragende kvalitet i norsk høyere utdanning og synliggjøre at undervisning og forskning er likestilte oppgaver for universitet og høyskoler.
- + Har fått støtte til 15 sentre så langt.
- + Institusjonene må søke om midlene, og kan få 5 år med støtte av gangen.
- + Ordningen koster rundt 70 millioner kroner i året.

de planlegger tiltak som kan erstatte rollen til SFU. Statssekretær i Kunnskapsdepartementet Oddmund Løkensgard Hoel (Sp) skriver at skrotingen henger sammen med den nye tillitsreformen i høyere utdanning. Midlene fra SFU skal deles mellom universitetene og høyskolene. Ifølge ham, har regjeringen tillit til at institusjonene selv kan prioritere prosjekter innenfor de områdene de selv ser de største behovene.

«Vi forventer at institusjonene involverer studentene i utviklingen av tilbudene sine, som en naturlig del av kvalitetsarbeidet», avslutter Hoel.

universitas@universitas.no

Vil endre studiestøtteloven

FOTO: REGJERINGEN

Lovendring: Forsknings- og høyere utdanningsminister Sandra Borch vil endre loven for ny Lånekasse-ordning.

Regjeringen har gitt Lånekassen i oppdrag å utforme en helt ny ordning for studiestøtte til voksne som er i arbeid. Leder i NSO håper det bare er begynnelsen.

Studiestøtte

tekst Magnus Salbu

Lånekassen er i startfasen av arbeidet med den nye ordningen. Forsknings- og høyere utdanningsminister Sandra Borch sier i en pressemelding at regjeringen gjør dette for å tilrettelegge.

– Det er kostbart å ta fri fra jobb for å ta utdanning og det er mange som ikke har råd til det. Derfor mener vi det er viktig at vi får på plass en egen låneordning som er mer fleksibel enn den vanlige utdanningsstøtteordningen, og som er bedre tilpasset voksne mennesker som trenger å fylle på kompetanse, men har jobb, familie og boligforpliktelser, sier Borch.

Oslomet og Høyskolen Kristiania er positivt innstilt, mens Norsk Studentorganisasjon (NSO) håper det er begynnelsen på en større gjennomgang av studiefinansiering.

Trenger lovendring

Pressemeldingen fra regjeringen kommer sammen med forslag til en lovendring som skal sendes på høring i Stortinget. Loven om utdanningsstøtte sier i dag at renter på studielån kun skal beregnes et-

ter endt eller avbrutt utdanning. Endringen regjeringen foreslår, innebærer at det skal være mulig å beregne renter på utdanningslån før utdanningen er ferdig. Slik er det ikke i dag, og den ordinære studiestøtta er ikke noe studenter betaler renter på mens støtten mottas. Rentekostnadene kommer først når nedbetalingen starter etter endt utdanning.

Det er viktig at en slik ordning først og fremst blir et supplement

Oline Sæther,

leder for Norsk Studentorganisasjon

Med lovforslaget vil dette derimot endres for noen ordninger, og spesifikt for ordningen Lånekassen nå jobber med. Dette begrunner Kunnskapsdepartementet med at den nye låneordningen ikke skal føre til at staten overtar kostnader som arbeidsgiver eller den enkelte ellers ville ha hatt. Regjeringen skriver i høringsnotatet at det er nødvendig at renter kan

beregnes fra utbetalingsdato for å kunne gjennomføre den nye ordningen.

Imidlertid presiserer Borch at hovedregelen fortsatt er rentefritt lån for endt utdanning og at dette er et viktig prinsipp.

– Lån fra Lånekassen skal fortsatt være rentefritt i studietiden for alle vanlige studenter i bachelor- og mastergrad og høyere yrkesfaglig utdanning.

Forsiktig optimist

Leder i Norsk Studentorganisasjon (NSO) Oline Sæther synes det er spennende at regjeringen vil se på en ny låneordning, men ikke dersom ordningen går på akkord med andre tilbud fra Lånekassen.

«Det er viktig at en slik ordning først og fremst blir et supplement til den generelle studiestøtteordningen og på ingen måte går ut over muligheten til å studere fulltid», skriver Sæther i en SMS til Universitas.

I tillegg mener hun at det er fullt mulig for Lånekassen å tilby ordninger som muliggjør begge deler.

Sæther og NSO understreker en forventning om at ordningen kommer som del av en større gjennomgangen av studiestøtteordningen. Ifølge dem lovet regjeringen en slik gjennomgang i Hurdalsplattformen. Der heter det at regjeringa skal «gjennomgå studiefinansieringen med mål om å legge bedre til rette for både heltids- og deltidsstudier».

Sæther er klar på at utredning

er avgjørende i spørsmål om studiestøtte.

«Det er viktig at hvordan studiestøtte organiseres og tilbys ulike grupper utredes grundig. Vi ser frem til å komme med innspill om hvordan vi utformer ulike støtteordninger for alle typer studier», avslutter studentlederen.

Utdanningsinstitusjoner positive

Høyskolen Kristiania stiller seg positiv til ordningen. Markeds- og kommunikasjonssjef, Stein Oddvar Evensen, forteller at skolen må se nærmere på forslaget, men at de har flere korte og fleksible utdanningstilbud hvor mange av studentene er i jobb.

– Tendensen er at flere og flere

Solberg ved Oslomet forteller at de også er positive. Han mener ordningen vil gjøre det lettere for studentene som ellers ikke får studiestøtte slik ordningen er i dag. Med regjeringens ordning vil flere få muligheten til å heve kompetansenivået sitt, hevder Solberg.

– Det er fint hvis det tilrettelegges bedre med økonomisk støtte gjennom Lånekassen for et større utvalg av utdanningstilbud, sier Solberg.

Bakgrunnen for regjeringens forslag er stortingsmeldingen «Utsyn over kompetansebehovet i Norge». Der redegjøres det for fremtidens kompetansebehov og hvordan staten kan legge til rette for det.

Solberg forklarer at de fleste av utdanningene ved Oslomet allerede er løp hvor studenter kan få støtte fra Lånekassen, men at de også har mindre enheter og enkeltemner som faller utenfor støtte. Med den foreslåtte endringen vil derimot flere av disse kvalifisere til lånekassestøtte.

For tidlig å kommentere

Ettersom den nye ordningen er laget for voksne mennesker som trenger faglig påfyll, men har jobb, vil det muligens bli lettere for arbeidsgivere å dekke inn kompetansebehov. Kommunikasjonsrådgiver i arbeidsgiverorganisasjonen Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) Andreas Høglund, mener likevel det er for tidlig å si noe konkret om forslaget, men at intensjonen er god.

– Djevelen ligger i detaljene, så det er litt tidlig for oss å si noe veldig bombastisk om ordningen.

I likhet med NHO, mener også flere av universitetene at det er for tidlig å kommentere ordning

Flere velger kortere utdanninger når de er voksne

Stein Oddvar Evensen,

markeds- og kommunikasjonssjef hos Høyskolen Kristiania

velger kortere utdanninger når de er voksne. Så vi er positivt innstilt til at regjeringen ser på finansieringsmuligheter som bidrar til at flere får bedre mulighet til å lære gjennom hele livet.

– Forventer dere større pågang til disse studiene nå?

– Vi har allerede et stort tilbud for voksne. Flere og flere ønsker å ta høyere utdanning og skaffe seg kompetanse som arbeidslivet trenger, sier Evensen.

Utdanningsdirektør Håkon

STORTINGSREPRESENTANTENE OM FØRSTEGENERASJONSSTUDENT

- Alle må ha reelt like

Førstegenerasjonsstudenter er en minoritet på universitetene og høyskolene. Politikere i forskning- og utdanningskomiteen mener det er viktig med reelt like muligheter for alle i academia.

Førstegenerasjonsstudenter

tekst Anna Kveinå Tonstad
foto Sigrid Ewing, Synne Folstad Moen, Isabel Svendsen Berge

Blant studenter med foreldre som kun har videregående utdanning, ender kun 14 prosent opp med å ta en lengre grad. Det viser tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB).

Universitas har tidligere skrevet om førstegenerasjonsstudenten Susanne Sørli. Hun tar bachelor i internasjonale studier på UiO, og er den første i familien til å ta høyere utdanning. Med det representerer hun en minoritet på de norske universiteter og høyskoler.

Professor ved Det psykologiske institutt (PSI) Jonas R. Kunst mener at førstegenerasjonsstudenter er en gruppe som historisk sett har blitt mye glemt. Dette kan medføre at de har spesielle utfordringer som går ubemerket hen.

Politikerne legger vekt på at studiestedene må tilrettelegges, men mener at høyere utdanning ikke er for alle.

Manglende tilknytning

I forrige utgave av Universitas fortalte forsker Juni Katrine Lie at overgangen til universitetet kan være stor for førstegenerasjonsstudentene. Psykologiprofessor Kunst stemmer i, og mener dette kan by på utfordringer når det gjelder tilknytning og identifikasjon med studiestedet.

- Hvilke tiltak må på plass for å tilrettelegge for førstegenerasjonsstudentene?

- Politikken må først og fremst adressere utfordringene førstegenerasjonsstudentene står overfor.

Dette kan innebære økt bevilgning til utdanningsinstitusjoner for tiltak spesifikt rettet mot disse studentene, mener Kunst. Han ønsker i tillegg at utdanningsinstitusjonene i større grad legger til rette for førstegenerasjonsstudentene med for eksempel mentorprogrammer, seminarer om akademisk kultur og hjelp med

Utfordringer: Psykologiprofessor Jonas R. Kunst mener politikerne må adressere utfordringene førstegenerasjonsstudentene står overfor.

studieteknikk.

Politiske tiltak

Marit Knutsdatter Strand (Sp) sitter i Stortingets utdannings- og forskningskomité. Hun mener tilrettelegging må skje både sosialt

og faglig.

- Det hviler et stort ansvar på utdanningsinstitusjonene å legge til rette ved studiestart.

Dette kan være initiativ i regi av utdanningsinstitusjonen, frivilligheten og lokalsamfunnet på

studiestedet.

Ifølge Knutsdatter Strand kan dette skape en sterkere følelse av tilhørighet og fellesskap der man er. Da blir sjansen mindre for at man faller fra og dropper utdanningen, mener hun.

Stortingskollega Abid Raja (V) mener nøkkelen til å vinne førstegenerasjonsstudentenes gunst ligger i å gjøre utdanningsinstitusjonene attraktive. Han mener valgfrihet er en stor del av dette.

- Vi må sikre en skole- eller

ER: e muligheter

Vi trenger varme hjerter og kloke hoder på alle nivåer, ikke bare det akademiske

Grete Wold, stortingsrepresentant for Sosialistisk Venstreparti i utdannings- og forskningskomiteen

Vi politikere må tilrettelegge for like muligheter for alle

Abid Raja, stortingsrepresentant for Venstre i utdannings- og forskningskomiteen

Det hviler et stort ansvar på utdanningsinstitusjonene for å legge til rette ved studiestart

Marit Knutsdatter Strand, stortingsrepresentant for Senterpartiet i utdannings- og forskningskomiteen

Vi kan ikke se oss blinde på høyere utdanning

Himanshu Gulati, stortingsrepresentant for Frp i utdannings- og forskningskomiteen

studiehverdag der man opplever frihet til å velge egne fag, og sikre engasjerte undervisere som gir motivasjon og mestring i det de driver med.

Raja påpeker også verdien av et hyggelig campus med gode menneskemøter hvor trivsel står i høysetet.

Reelt like muligheter

– Er det et mål at flest mulig skal ta høyere utdanning?

– Nei. Men det er et mål at alle skal ha de samme mulighetene til å gjøre det.

Det sier Grete Wold fra Sosialistisk Venstreparti. Det viktigste for Wold, er at alle, uavhengig av sosioøkonomisk bakgrunn, har råd til å studere, bo og muligens flytte til en annen by.

– Det er viktig at unge voksne opplever det som trygt og enkelt å begynne å studere. Det handler om å ha en sikker studiestøtte man føler man kan leve av, og å ikke være avhengig av mor og fars lommebok, ifølge Wold.

Raja mener statistikken fra SSB illustrerer hvordan foreldres utgangspunkt ofte har stor påvirkning på barns valg. Ifølge han er det derfor samfunnets jobb å gjøre

det kjent for elever tidligere i skoleløpet hvilke muligheter de har. Han mener dette også vil ha en effekt på lang sikt for førstegenerasjonsstudentene, ved at de over tid har lært seg å ta egne valg.

– Alle ønsker ulike ting for seg selv. Vi politikere må legge til rette for at alle har de samme mulighetene, men også friheten til å velge selv.

Kan skape samfunnsutvikling

I spørsmål om klasse og ulikhet er det en kjensgjerning at personer med høyere utdanning kommer bedre ut enn andre samfunnsklasser. Om hvorvidt høyere utdanning i så måte er et gode, sier Himanshu Gulati (Frp) at utdanning utvilsomt er med på å bevege samfunnet fremover. Likevel mener han at spørsmålet inviterer til en større debatt. Det er ikke nødvendigvis et mål at alle skal ta høyere utdanning, men heller at utdanningsmulighetene fyller kompetansebehovene som næringsliv og samfunnsnivå foreslår, mener Gulati.

Knutsdatter Strand er langt på vei enig.

– Flest mulig bør ta høyere utdanning for å øke sine egne mu-

ligheter, og fordi det styrker samfunnets muligheter for å ta Norge framover.

Hun understreker at høyere utdanning først og fremst skal være en universell mulighet for å få flest mulig inn i arbeidslivet, sier Knutsdatter Strand, men mener samtidig at det ikke et mål i seg selv at unge voksne tar høyere utdanning.

Ikke for alle

Til tross for at Gulati vektlegger utdanning som avgjørende for samfunnsutvikling, tar han et stort forbehold.

– Vi kan ikke se oss blinde på høyere utdanning, sier Gulati som derfor mener god tilrettelegging like gjerne kan handle om tettere samarbeid mellom yrkesfag på videregående skole og næringslivet slik at ungdommer opplever å ha lærlingplass fra første dag.

Også SVs Grete Wold vedgår at høyere utdanning ikke er den rette løsningen for alle.

– Vi trenger varme hjerter og kloke hoder på alle nivå, ikke bare det akademiske.

universitas@universitas.no

Tilbudsguiden

AVIS

MORGENBLADET

50 % studentrabatt på Morgenbladet

Bestill her:
www.morgenbladet.no/student

Kontakt oss:
abo@morgenbladet.no
23 36 05 00

www.morgenbladet.no

Da Dagsavisen

Få 50 % studentrabatt på Dagsavisen!

Bestill her:
www.abonnement.dagsavisen.no/student

dagsavisen@mediacconnect.no
Tlf: 22 99 80 00
www.dagsavisen.no

HELSE

20% til studenter ved:

Fysioterapi
Osteopati
Muskelterapi

50% gis ved behandling hos turnusfysioterapeut.

40% på massasje på lørdager.

Rabatten gis kun ved fremvisning av gyldig studentbevis.

OK klinikken på Majorstuen

Bestilling av time på tlf.nr. 23213800, eller via vår online booking
www.okklinikken.no

KINO

KULTUR

PSYKOLOG

kognito

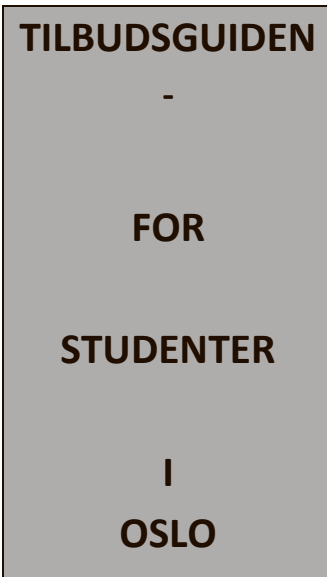
psykisk helse

Konsentrasjonsvansker, angst, ensomhet?

Om du ønsker hjelp til noe av dette, eller har noen andre psykiske utfordringer, ta kontakt med oss.

Vi har eget studenttilbud.

Kognito Psykisk Helse
Tullins gate 2, 0166 Oslo
Tlf 23 90 50 70
www.kognito.no

Får master i kunstterapi

I 2024 får Oslomet Nordens første masterutdannelse i kunstterapi. Instituttleder for estetiske fag Liv Klakegg Dahlin mener fagfeltet er viktig for å forebygge psykisk uhelse.

Kunstterapi

tekst Ada Louise Andreassen
foto Olha Korop

Kunstterapi er et tverrfaglig studium som kombinerer visuell kunst og kunnskap innen psykoterapi. Man bruker ulike former for kunst, slik som tegning og maling, for å både bedre og fremme psykisk helse. Instituttleder for estetiske fag ved Oslomet Liv Klakegg Dahlin er strålende fornøyd med at universitet endelig for en master i faget.

– Jeg er veldig stolt av under-

Det er en måte å bearbeide følelser og opplevelser på

Liv Klakegg Dahlin, Instituttleder for estetiske fag ved Oslomet

viserne vi har her. De er veldig flinke. Så jeg tror at dette kommer til å bli et veldig godt tilbud.

Masterprogrammet starter opp høsten 2024 og vil være et deltidsstudium som foregår over 3 år. Masteren blir den første og eneste i faget blant de nordiske landene. Dahlin forteller at det har vært et stort ønske om en master i kunstterapi. Inntil nylig har norske studenter måttet reise til utlandet, fordi Norge ikke har hatt et masterprogram i faget.

– Internasjonalt og nasjonalt får vi en del henvendelser om studiet og vet at mange går og venter på at det skal starte opp. Det finnes to mastere i Norge i musikkterapi, men ingen i kunstterapi.

Oslomet har frem til nå hatt en toårig videreutdanning i billedterapi. Videreutdanningen legges ned til fordel for masterprogrammet i kunstterapi. Ifølge Dahlin

skjer dette fordi universitetet så et økende behov for å få løftet feltet opp på et høyere nivå.

Mal det!

Dahlin mener kunstterapi er et felt i utvikling, og hun har troen på at masterprogrammet vil tiltrekke seg mange søkere.

– Vi har et stort internasjonalt nettverk innen kunstterapi. Studiet vil også være på engelsk. Så jeg tror jo at det blir en del søkere til studiet, ja.

Kunstterapeuter jobber innenfor mange ulike områder. Alt fra psykiatribehandling til gruppeaktiviteter for barn og unge. De hjelper mennesker med å uttrykke det man ikke har språk for gjennom kunsten, forklarer instituttlederen.

– Du tar opp tematikker som det kan være vanskelig å snakke om fordi man ikke har ord for det, forteller Dahlin og legger til.

– Men man kan kanskje male det! Det er en måte å bearbeide følelser og opplevelser på. Det kan være lettere å sette ord på følelsene når en ser på bildet sammen med terapeuten.

Videre påpeker hun at kunstterapi ikke bare er for de som er syke.

– Du behøver jo ikke å være syk for å ha glede av kunstterapi. Det handler også om å lære å kjenne deg selv bedre. Det å bruke ulike materialer til å lage uttrykk i en terapeutisk sammenheng kan du lære masse av.

Ulike opptakskrav

Det er ulike opptakskrav for å komme inn på masterprogrammet. Du må enten ha tatt en bachelor eller tilsvarende innen helse- og sosialfag, lærerutdanning, psykologi, pedagogikk eller teologi. Eller så må du ha en bachelorgrad innen kunst- og designfag, i tillegg til 60 studiepoeng innen helse- og sosialfag.

– Vil ikke studentene da stille

veldig ulikt?

– De vil nok ha ulike kompetanse og ha med seg ulike erfaringer og interessefelt. Samtidig så jobber man mer med prosessen enn det å lage kunsten. Du går ikke på kunstterapi for å lage

Bidrag: Dahlin mener at kunstterapi kan være et godt bidrag til behandling og forebygging av studenters psykiske helse

kunstverk. Du går der for å kunne arbeide med prosessen rundt det.

– Hva med når studentene skal ut i arbeid?

– De vil jo ha forskjellig inngang, men også forskjellige steder de vil jobbe. Så jeg ser for meg at

gen integrerer begge feltene og underviser i terapeutisk bruk av skapende prosesser og kunnskap og forståelse innen psykoterapi. Studentene har også ulike styrker og kan anvende faget på ulike måter. Arbeidet deres vil variere avhengig av om de bruker det med barn, personer med utviklingsforstyrrelser eller demens, eller om de jobber med voksne innen mental helse», skriver Rankanen.

Ikke enten eller

Dahlin sier seg enig, og mener at det er tverrfagligheten som spesielt kan være attraktivt for mange.

– Du arbeider ikke isolert i et felt som enten innen helse eller kunst, men du er i et slags mellomrom mellom to spennende felt som du kan ha interesse av. Så jeg tror det kan være et nytt fagfelt man kan ha interesse av hvis man

er litt i skjæringsfeltet mellom helse og kunst, som jeg egentlig tror at kanskje mange er.

Tidligere i høst kom det frem at én av tre studenter i Norge kan ha psykiske lidelser. Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (Shot) stod bak tallene. Dahlin håper at kunstterapi kan være et bidrag i behandlingen og forebyggingen også av studenters psykiske helse.

– Det er jo derfor vi har hatt så lyst til å få denne utdannelsen oppe og stå. Generelt sett er det jo alt for få tilbud til studentene. Så når dette fagfeltet får gode bein å stå på, så håper jeg at kunstterapi kan bli et tilbud for også studenter som ikke går på studiet.

Plastikkbonanza: Det er endeløst med potensielle kostymer i hyllene på Festmagasinet.

Kreative på budsjett: Maria Broheim (21) og Mina Alette Pete (24) har allerede kostymene i boks.

Advarer mot halloween-kapitalisme

Studentene gjør kostymene klare til halloweenfest, men Framtiden i våre hender advarer. Billige fristelser kan nemlig koste miljøet dyrt.

Halloween

tekst Shilan Sari
foto Isabel Svendsen Berge

Halloween er rett rundt hjørnet, og det myldrer av unge på festmagasinet Standard i Storgata. Alle vil sikre seg et verdig kostyme til helgens festiviteter. Presset om å se stilig ut på halloween-fest kommer ikke uten utfordringer. Spørsmål om bærekraft og gjenbruk melder seg.

Åsa Gulbrandsen er politisk rådgiver hos Framtiden i våre hender (FIVH). Hun advarer mot lettvinne, men midlertidige fristelser.

– I forbindelse med halloween blir vi utsatt for en massiv markedsføring som forteller oss at vi trenger dette for å være med. Det føres kampanjer direkte mot oss. Som enkeltindivid er det vanskelig å stå imot. De føres også på flere flater enn

tidligere, som sosiale medier og gjennom influencere.

– Overforbruk

Kjæresteparet Elizabete Strike (24) og Eirik Halland (29) studerer henholdsvis dataanalyse og grafisk design ved Noroff, og har tatt turen innom festmagasinet på leting etter vampyrtenner. Strike har studert bærekraft tidligere, og synes det er unødvendig å kjøpe ting nytt.

– Det er jo overforbruk.

Strike mener det kan bli vel så fint å se hva man har liggende fra før.

– Jeg tror det er viktig å ikke sette så mye fokus på det som er i vinden, men heller se hva man allerede har hjemme. Dessuten er det mye kulere å lage noe selv, det blir så mye mer kreativt til slutt.

– Skal dere kjøpe noe nytt?

Det blir jo veldig mye juggel og plast

Maria Broheim (21), student

– Vi kjøper kun småting nytt. Det er derfor vi også tenkte det var greit å være vampyrer, for da

trenger man kun svarte klær og må bare kjøpe tenner.

Maria Broheim (21) og Mina Alette Pete (24) studerer visuell kunst på Einar Granum, og er begge skeptiske til det materialistiske ved feiringen.

– Det er mye press på at det skal være kult og at man må skille seg litt ut, slik at man ikke ser ut som alle andre. Da er det dessverre lett å gå ut og kjøpe seg noe, sier Pete. Broheim er heller ikke så begeistret for merkedagen.

– Jeg er ikke så veldig glad i halloween egentlig, fordi det blir så mye plastikk og forbruk. Man bruker det én gang og så legge det bakerst i skapet. Nå er det sikkert masse barbiekostymer i omløp. Det blir jo veldig mye juggel og plast.

Is i magen

Framtiden i våre hender oppfordrer derfor til å ha is i magen og tenke seg nøye om før man drar kortet rundt kommersielle merkedager. Litt planlegging i forkant kan nemlig spare studentlommeboken for impulsive kjøp rett før festen.

– Vi blir oppfordret til å gjøre veldig anledningsbaserte innkjøp på slike merkedager. Ofte er de varene som markedsføres av lav materiell og sentimental verdi, men som gjør nytte der og da. Det er den type ting som man først kas-

ter når man skal pakke og flytte videre til neste kollektiv.

Plastfri halloween

Om man absolutt skal kjøpe nytt kostyme, råder Gulbrandsen og FIVH til å se på materialsammensetningen.

– Prøv å hold deg unna varer og spesielt tekstiler, som er laget av

Alle vet at de mest originale kostymene ikke er de man har kjøpt med seg

Åsa Gulbrandsen, politisk rådgiver, Framtiden i våre hender

plast. De aller fleste billige, anledningsbaserte kostymer er laget av plast, og har veldig høyt avtrykk.

Tekstiler som polyester, nylon, polyamid har et stort karbonavtrykk, men også mikroplastavtrykk i produksjon, vask og bruk, sier Gulbrandsen og fortsetter:

– Jeg vil anbefale at man velger naturmaterialer der det går, både i klær og kostymer, men også i pynt. Hvis man skal ha nytt gresskar, kan man bruke matgresskar og lage suppe av restene og bruke

frøene til å lage snacks.

Dessuten er hun klar på at litt kreativitet gir andre gevinster også.

– Alle vet at de mest originale kostymene ikke er de man har kjøpt med seg fra Standard på veien.

Loppemarked og vennhjelp

Det skorter ikke på kreative kostymeidéer hos kunststudentene, selv om de har bestemt seg for å finne mest mulig brukt.

– Hva skal dere være i år?

– En type futuristisk kvinne, sier Broheim, og utdyper:

– Jeg har en blå vintagekjole som jeg aldri har fått brukt, og som ser litt rar og utenomjordisk ut. Jeg fant også en blå strømpebukse på et brukmarked nær meg, så det blir gøy.

Pete har også visjonen klar:

– Jeg tenkte egentlig å være alv, men jeg fant ikke ører, så da blir det kanskje de her, sier hun og holder opp noen svarte horn på bøyle.

– Også har jeg et kostyme som en venninne av meg heklet i fjor som jeg skal sette sammen med nye elementer i klesskapet, avslutter Pete.

UTENRIKS

utenriksredaktør: **Knut Egil Aure Nilsen**
keanilsen@gmail.com 97959045

Symbolsk: Derduga Vadi (24) står fremfor en variant av Azov-brigadens «logo» og et ukrainsk flagg. Brigader og enheter har ofte logoer som kjennetegner dem.

UNIVERSITAS I UKRAINA: På fiendens «hit list»

Universitas besøker 12. Azov-brigade, en ukrainsk spesialenhet, nær frontlinjen i Donetsk oblast. Regionen helt øst i Ukraina er krigsherjet og delvis under russisk kontroll. Vi møter unge leger og sanitetssoldater som jobber døgnet rundt for å redde liv i farlige omgivelser.

Ukraina-krigen

tekst og foto Dyveke Undertun Aarhus

Gjennom et opphengt pledd som erstatter en dør, kommer tre menn til syne. Grønnekledde, med skuddsikker vest og pistol på hofte, støtter de en skadet medsoldat ned trappene til den improviserte sykestuen vi står i. «Stabilisasjons-

gelsk – som Derduga Vadi (24).

– Vi utfører førstehjelp på fronten, men vi bærer og kan bruke våpen. Av og til må vi skyte for å få ut den skadde, forteller han.

På basen stabiliseres pasienten etter beste evne, så vedkommende kan bli kjørt til neste stabilisasjonspunkt. Det er her vi møter Vadi.

Vadi arbeider som regel ved

å hjelpe skadde i sikkerhet. Med konstante angrep fra russerne og få veier ut av byen, var det ingen enkel jobb. Mariupol er nå under russisk kontroll.

Filmer skadde soldater

Vadi har vært heldig, men han har venner som ikke har vært det.

– Det vanskeligste er å se vennene mine dø eller bli skadet, sier Vadi.

Han har mistet en kollega og har en annen som ligger på sykehuset. De var også sanitetssoldater, og ble truffet under behandling av skadde soldater i skyttergravene. Vadi har aldri blitt skadd, annet enn å få hjernerystelser fra å være rundt høye eksplosjoner og skudd over lengre tid. Sanitetssoldater må nemlig ofte bo i baser ved fronten i over en uke om gangen.

Vadi viser Universitas videoer

av skadde soldater han har behandlet på stedet. De skadde vrir seg og skriker i smerte. Ofte er det behandling av potensielle amputeringer eller splintskader som vises i videoen. Ved hjelp av et GoPro-kamera han har festet på hjelmen sin, filmer han, slik at han og de andre legene kan gå gjennom videoene i etterkant. Det er ikke alltid lett å se hele videoen. Men det hjelper dem med å forbedre seg og prosessere hva de har opplevd. Å holde moralen oppe er alfa og omega.

– Vennene våre som er på sykehuset motiverer oss. Jeg tenker på dem når ting blir vanskelig.

Han ler mens han forklarer hvordan hans skadde venner på sykehuset har mer energi enn dem, og at de har det bra tross situasjonen. Skader skjer hyppig og kan være fatale.

Det vanskeligste er å se vennene mine dø eller bli skadet

Derduga Vadi (24), sanitetssoldat

punkt» kalles disse sykestuene som holder til i en kjeller. Kjelleren er mørk og kald. Overalt løper leger og soldater rundt for å holde trafikken i rommet gående. Den skadde soldaten sloss ved en skyttergrav da han ble truffet av granatsplinter – noen har trengt inn i foten gjennom skoene og andre har truffet skulderpartiet.

Fra arbeider til soldat

Fra fronten blir skadde soldater fraktet til en base ikke langt unna, som den Universitas nå besøker. Der møter de såkalte sanitetssoldater – «combat medics» på en-

frontlinjen, men kom til stabilisasjonspunktet for å få trening. Før krigen jobbet han som konstruksjonsarbeider og begynte først som soldat i februar i fjor.

Vadi var i militæret da han var 18 år. Da brukte han deler av tiden på å frakte innsatte til fengsel. Fra tiden i forsvaret fikk han bakgrunn innen grunnleggende førstehjelp. Da det i starten av krigen var mangel på sanitetssoldater, grep Vadi sjansen og tok de nødvendige kursene.

Under den dramatiske evakueringen fra Mariupol, en by sør i Ukraina, var Vadi med på

Jeg ønsket å ta en doktorgrad i nevrovitenskap. Nå høres det kjedelig ut

Daryna Smolnikova (23), frivillig ved medisinsk bataljon

Øver: Både soldater og leger øver på førstehjelp når de har tid.

Tar aldri fri

Men det er ikke bare de som arbeider på frontlinjen som har en farlig og vanskelig hverdag. Stabilisasjonspunktene plasseres så nært frontlinjene som mulig, for å minimere tid fra fronten til behandlingsstedet. Daryna Smolnikova (23) jobber ved stabilisasjonspunktet, hvor russiske missiler og droner er blant farene.

To timer etter invasjonen kjørte russiske tanks i gatene der hun bor. Likevel klarte hun å fullføre studiene de første månedene av krigen via Zoom. Bachelorgraden i biologi tok hun ved et universitet i Dnipro, selv om hun opprinnelig er fra Kharkiv. Men den akademiske karrieren som biolog ble lagt på hylla da krigen brøt ut. Smolnikova meldte seg heller inn i en frivillig medisinsk bataljon – hun ville hjelpe. Til nå har hun

Loggføring: Darina loggfører skadene og pasientinfo før soldaten blir sendt videre til sykehuset.

jobbet på syv til åtte såkalte stabilisasjonspunkter, hovedsakelig øst i Ukraina.

– I Bakhmut kunne vi ha 100 pasienter om dagen, forteller Smolnikova.

Bakhmut er en av de mest sentrale byene i krigen og er for øyeblikket under russisk kontroll. Skadene hun får inn, er som regel fra skudd eller artilleri, men de tar også inn soldater med andre pla-

ger, som influensa og leddsmerter.

Soldatene Smolnikova behandler er ofte mennesker hun selv kjenner eller har møtt.

– Det var veldig vanskelig å se vennene mine skadde i begynnelsen. Det er mennesker jeg er glad i, men jeg har vendt meg til det.

Jobben er personlig for henne. Hun kan aldri ta helt fri. I tillegg bor hun på området, men får mulighet til å møte kjæresten sin og

I Bakhmut kunne vi ha 100 pasienter om dagen

Daryna Smolnikova (23), frivillig ved medisinsk bataljon

vennene sine i blant.

– Har du samme utdanningsplaner nå, som før krigen startet?

– Jeg ønsket å ta en doktorgrad i nevrovitenskap. Nå høres det kjedelig ut, sier hun.

Målskiver for Russland

Etter at pasientene er stabile og behandlet ved stabilisasjonspunktene blir de fraktet videre til et ordinært sykehus, ofte for soldater.

Ved et sykehus i Kramatorsk jobber «Dog» (27) som medisinsk assistent. Sykehuset bærer tydelig preg av krig. Slitte sandposer er plassert langs vegger og ved vindu. Om angrep skulle forekomme kan sandposene stoppe kuler eller splinter fra å trenge inn. Innkommende og utgående raketter kan høres i det fjerne.

«Dog» ønsker å være anonym fordi han er på «hit list»-en til

Russland. De som arbeider innen helsevesenet med militæret, risikerer å bli pekt ut som mål.

– Om russerne ser oss sammen med en soldat, så skyter de oss først, sier Dog.

Han forteller at det er stor risiko ved å hente pasienter fra fronten, men at dette ikke lenger er en like stor del av jobben hans.

To uker bor han på frontlinjen, så en uke på sykehuset i Krama-

Om russerne ser oss sammen med en soldat, så skyter de oss først

«Dog» (27), medisinsk assistent

På lista: Både sykehuset og «Dog» er attraktive mål for Russland.

Jeg forstår hvem jeg gjør dette for når jeg besøker familien min

«Dog» (27), medisinsk assistent

torsk. Han føler seg mer utrygg på sykehuset enn på fronten. Sykehuset er store mål for droner og missiler, selv om det å angripe sykehus anses som en krigsforbrytelse i henhold til Genèvekonvensjonen.

– Jeg forstår hvem jeg gjør dette for når jeg besøker familien min, forteller han.

Dog vokste opp i en liten by, ikke så langt fra Kramatorsk. Tross at sykehuset er et utrygt sted

å være, er det nettopp da han får tid til å besøke familien sin. Langt fra alle militære får den muligheten.

Tilbake ved stabilisasjonspunktet behandler Darina den skadde soldaten før han sendes videre til et sykehus. Heldigvis er ikke skadene for alvorlige. Darina fyller ut et skjema med informasjon om pasienten og hvilken behandling han har fått. Selv i en krigssone er

papirarbeidet viktig. Endelig får hun tid til å ta det med ro. Det er viktig å slippe av når en kan – man vet aldri når det smeller igjen.

universitas@universitas.no

DEBATT

idé- og debattredaktør:
tora.vassnes@gmail.comTora Vassnes
901 98 567

KJØR DEBATT

Hete tips om debatter i andre redaksjoner

NTNU rekrutterer fra Tiktok

NTNU er Norges mest ettertraktede universitet. Det kan kanskje forklares i deres innovative rekrutteringsmetoder. Den nyeste er Tiktok. Endelig! Under Dusken rapporterer denne uken om at seksjonssjef for kommunikasjon og studentrekruttering, Margrethe Meyer Bratt skal fri til Gen Z på appen. Med gratis bind og kjønnsponng har de vunnet jentenes hjerter, nå skal de trekke 18-åringene til

Trondheim. Simen Velle og høyreguttene vant jo et skolevalg på Tiktok, hvorfor skal ikke NTNU klare det samme? Skattelette og vinmonopol på campus er kanskje enklere å selge inn enn en grad i elektromagnetisme og termisk fysikk, men jeg har troa. Den appen får folk til å bestille snegleslim liksom. Sett på «Cupid» og smell på et cute filter så er jeg sikker på at biokjemirobotikk kan bli den nye vodkapastaen.

Gul slåbrokk i Ås

«I veterinærkorpset Corpus Luteum har han vært med siden andreåret, men ikke som annet enn klarinettist og 'Solanium tuberosum', altså potet.» «Hæ?» Tenker du kanskje. Det tenkte jeg også da jeg åpnet Tuntreet.no denne uken. På NMBUs campus denne høsten skjer det så lite av nyhetsverdi at saken som pryder fronten av deres nettsider denne uken, er en sak om en klarinettspil-

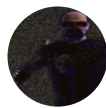
lende mann ved navn Markus Njaa. Han har ikke strøket i noen fag, blitt tatt for juks eller surra med studielånet. Han spiller bare klarinett på campus og bruker lusekofte og gul slåbrokk. Han liker å dra på fest, og han ble trist da Veterinærhøyskolen skiftet campus fra Adamstuen til Ås. Sistnevnte forstår jeg. Artikkelen nyhetsverdi forstår jeg ikke.

Ukas tvitringer:

Espen Gya @esgya
Solbergs bil er av merket Inha. Det er altså en Inha bil.

Saved by the bil

myspace mafiaboss @myspacemafiaen
Honningbarna er Karpe for folk som er med i Sosialistisk Ungdom

Danby er Karpe for folk som er med i FpU

eliaaaaaaaaaaaaaa @EliasArhe1
toern så dum den hadde engelsk fordypning som språkfag

og gikk idrett eller MK

Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas?

Send innlegget ditt på e-post til

debatt@universitas.no

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
- Vi tar oss retten til å forkorte innlegg
- Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
- Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

Reverser botidskravet

Asylpolitikk

Elina Panea Berg, innvandringsgruppen v/ Jussbuss

Flyktninger er den gruppen innvandrere som har størst behov for stabilitet og trygghet. Dette er menneske som ufrivillig har måttet flykte fra sin familie og kultur fordi det er krig eller andre umiddelbare farer i hjemlandet. I regjeringens budsjettforhandlinger i 2020 ble det bestemt at det skulle bli vanskeligere for flyktninger å få permanent

Det er ingen uttalte grunner for hvorfor kravet er strengere for flyktninger

oppholdstillatelse i Norge. Ved å endre loven under budsjettforhandlinger, unngikk de vanlige demokratiske prosesser som en slik lovendring fordrer.

Det er en rekke vilkår som må være oppfylt for at man skal ha rett på permanent oppholdstillatelse, herunder kravet om å ha bodd i Norge de siste tre årene. I 2015 ble kravet om tre års botid foreslått forlenget til fem år, men dette ble nedstemt på Stortinget. I 2020 ble loven likevel endret for flyktninger

og deres familiemedlemmer. Dette skjedde under statsbudsjettsforhandlingene, som et kompromiss mellom Høyre, Frp, Venstre og KrF. Lovendringen ble ikke komitébehandlet, og den unngikk den offentlige debatten. Jussbuss mener det er svært problematisk at lovendringen aldri ble sendt på høring.

Forlengelsen av botidskravet ble begrunnet i at man blant annet ville få bedre kontroll og regulering av innvandring til Norge. Politikerne påstod at dette kunne bidra til å forhindre omgåelsesekteskap, og at det ville gjøre det lettere for myndighetene å utvise utlendinger som har begått straffbare handlinger. Disse hensynene gjør seg ikke mer gjeldende for flyktninger enn andre utlendinger.

Tidligere i år ble forslaget om å reversere kravet om lengre botid for flyktninger og deres familie behandlet på Stortinget. Justisminister Mehl mente dette var imot hensynet til en langsiktig og stabil innvandringspolitikk. Mehl trakk også frem at loven bare hadde virket i to år, og at det gir en uheldig signaleffekt å gi en slik «oppmykning i regelverket for flyktninger» i en tid med økende asylankomster. Det er betenkelig at en reversering av en lovendring krever en strengere saksprosess enn selve lovendringen.

Siden lovendringen ikke ble komitébehandlet, er det ingen uttalte grunner for hvorfor kravet er strengere for flyktninger. Jussbuss mener heller ikke at det foreligger noen slike grunner, og kravet burde derfor reverseres.

debatt@universitas.no

Studenter trenger ikke være tiggere for staten

Studentøkonomi

Carl William W. Nordby, Head of External Affairs, BISO Oslo

Den økonomiske situasjonen er tøff for mange studenter. Studentbevegelsen er flinke til å be om mer støtte fra staten. Her mener BISO, studentorganisasjonen ved BI, at studenter også burde se etter andre løsninger på problemet. Studenter skal ikke trenge å tigge etter penger av Sandra Borch, vi bør få rom til å klare oss selv.

Det skal lønne seg å jobbe ved siden av studiene

BISO har mange gode saker vi mener heller burde settes på dagsordenen. Utbetaling av studielån over 12 måneder er en av dem. Det at studenter står uten utbetaling i juli gjør det vanskelig for mange å sørge for god inndekning av sine nødvendige utgifter. Studenter burde ikke være i en situasjon der de sliter

med å få betalt husleie kun fordi Lånekassen mener det er lettere administrativt å betale det ut over 11 måneder.

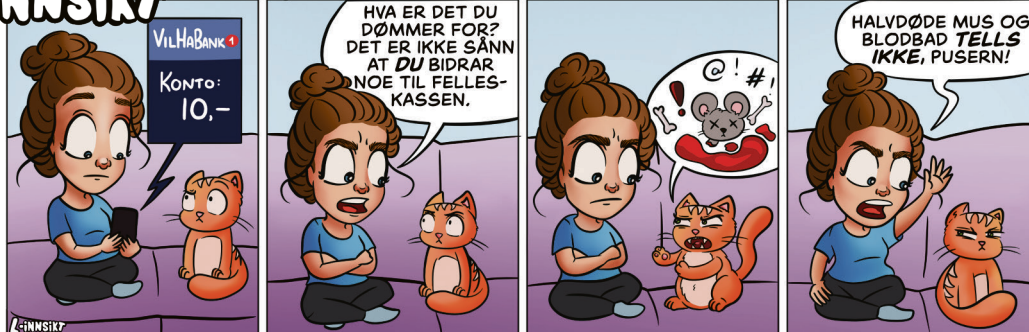
Vi må kvitte oss med Lånekassens personlige inntektsgrense. Det skal lønne seg å jobbe ved siden av studiene. Dersom man har kapasitet til å jobbe så mye at man tjener mer enn 205.000 kroner, så burde ikke det gjøre at man får mindre i stipend. Dette tiltaket vil gjøre studentene mindre avhengig av statlig støtte. La heller studentene tjene så mye de vil, uten Lånekassens føringer.

Slik prisnivået på både leiemarkedet og på nødvendighetsvarer er i dag, er det viktig at det skal lønne seg å jobbe. Studenter burde få økt sin frikortgrense. Frikortgrensen i dag er på 70.000 kroner. Dersom staten mener studenter skal få en reduksjon av stipend etter man har tjent 205.000 kroner, burde studenter i andre enden også fått frikort opp til samme summen.

Studenter i dag har en mindre romslig økonomisk hverdag enn foreldregenerasjonen, det er viktig at studenter er realitetsorienterte og ser et bredt spekter av løsninger som kan hjelpe i et Norge som for alle blir stadig tøffere økonomisk. Studenter trenger ikke være tiggere for staten.

debatt@universitas.no

INNSIKT

HVORFOR SHAVER VI TISSEN?

Noen ting gjør vi helt uten å tenke over det. Å gå med gnagsår og kløe nedentil fordi vi har en idé om at det gir mer sexappeal, er en av dem.

Kvinnehelse

tekst, Wilma Bergseth
illustrasjon, Emilie Kaland Lindseth

Vi lever i et land der seks av ti barberer underlivet regelmessig. Særlig er det vi kvinner som shaver, trimmer, stusser hekken. Vi barberer bort kjønnehårene, får gnagsår, sorte stubber og nupper. Er du en av dem, og har du noen gang tenkt over hvorfor du faktisk gjør det?

For å forstå hvorfor vi kvinner har gjort oss avhengig av barberbladet for å opprettholde skjønnhetsidealer om hårløse kvinner, må vi langt tilbake i historien. Vi må faktisk helt tilbake til gamle Roma og Egypt. Kvinnene under Kleopatra betraktet kjønnehår som usivilisert og fjernet det med en vokslikende sukkerblanding. De romerske overklassekvinnene brukte pinsett, pimpstein og hårfjerningsmidler.

Hugh Hefner plasserte barberte modeller på forsiden av Playboy på 80-tallet, og etter hvert spredte trenden seg. Siden den gang har barberhøvel-industrien tjent masse penger på å skape usikkerhet hos kvinner. Siden starten av 1900-tallet har skjønnhet- og motebransjen spilt på følelser som skam og ensomhet for å selge barberhøveler.

Kvinnekroppen blir fremstilt helt hårløs i reklame. Selv i reklamer for shavere viser man ikke kroppshår på kvinner. Skjønnhetsmarkedet forteller kvinner at en hårløs kropp gjør deg attraktiv. Man skal være så myk og glatt som mulig. Hårfjerningsprodukter som rettes mot kvinner er ikke bare rosa og luker lavendel, men det selges for mye mer enn shavingproduktene til menn. Det skal koste å ha silkehud. Slik tjener mote-, hårfjernings- og reklameindustrien mye på kvinners usikkerhet. Det er med andre ord mange som mener noe

om det naturlige håret på kroppen din, og som kan være del av grunnen til at du piner deg gjennom stubber på leggene, underlivet og under armene.

En av bevegelsene som har tatt til orde for å utfordre disse idealene er feministbevegelsen på 1960-tallet. De mente at det naturlige var det beste og at kvinner ikke skulle la seg styre av mennenes forventninger til hvordan kvinner skal se ut. Og her løftet de et

Hugh Hefner og alle kapitalistiske shaverselgende svin, kom dere ut av trusa mi!

viktig poeng: Man skal få shave om man vil, men det er viktig å være bevisst på hvorfor man gjør det. Man skal ikke slutte å shave om man genuint føler seg bedre av det. Men vi må være bevisst på hvorfor vi gjør det, og hvorfor en eventuell partner gjør det. I et partnerforhold er det særlig viktig å ha en samtale rundt opprettholdelsen av slike idealer. Kanskje finner man ut av at dere liker hverandre med kjønnehår også.

For det å fjerne kjønnehår er ikke noe man gjør fordi det er mer hygienisk, renslig eller behagelig. Vi får kjønnehår en gang mellom fylte 10 og 12 år, og etter det er det naturlig å ha hår

nedentil. Kjønnehårene er der for å beskytte kjønnsorganet mot bakterier og infeksjoner. Hvorfor vi etterstreber prepubertale idealer, kan ikke forklares av annet enn rare estetiske ideer. Det har ingen helsemessig funksjon. Shaving er noe man gjør fordi det forventes at man gjør det.

Mange velger å unngå å bli med noen hjem fra byen, eller tyr til en spontan dusj på fest, dersom de ikke har en glattbarbert kropp. Motviljen blant mange norske jenter til å vise frem kropp og kjønnehår virker så stor at det kan hindre seksuell nytelse og spontanitet. Å begrense seg i frykt for at noen skal se det som er en helt naturlig del av kroppen din, er ikke bare ødeleggende for selvbildet, men bidrar også med å opprettholde idealene.

For er man glad i hverandre, eller bare tiltrukket av hverandre, så vil ikke dette endre seg dersom du tar av buksen og ser at den du vil ligge med, har hår på leggene eller underlivet. Håret skal ikke fjernes på andres premisser enn dine egne. Jeg kjenner jeg blir sint når folk skal ha meninger om kjønnehår hos en potensiell partner. Det har ingenting å si for verken nytelsen, hygienien eller noe som helst annet. Opp gjennom historien er det mange som har ment noe om hvordan underlivet og kroppen til en kvinne skal være frisert, de fleste av dem menn. Hugh Hefner og alle kapitalistiske shaverselgende svin, kom dere ut av trusa mi!

debatt@universitas.no

KULTUR

kulturredaktør: **Freyja Eikrem Ims**
freyja.heims@gmail.com 955 52 183

SEKS SJAPPER MED GEME KAFFEPRISER:

En guide for knuslete kaféklintero

Detto er kulturredaktørens guide til et skjønnsomt utvalg av billige kaffesteder i Tigerstaden.

Digital reise: På McDonalds kan du kjøpe kaffe på en gigaskjerm.

Kaffeguide

tekst Freyja Eikrem Ims
foto Isabel Svendsen Berge

Nå som nettene blir lange og kulda setter inn, er det viktig å finne balansen mellom det å ikke bli blakk på byens høyinflaterte kaffepriser, men fortsatt sitte i plus-

stemperatur med tak over hodet når man setter de dyrebare dråpene til livs.

Som kulturredaktør, kaffeentusiast og student føler jeg nærmest et overjordisk kall til å tipse studentfolket om hvor kaffekulturen er på sitt frodigste. Jeg har i denne dyrtid som vi nå er midt i, ofret luksusgoder som appelsinjuice til frokost, smør på brødskiva (jeg har pålegg,

assa) og at jeg på død og liv må ha ny snuspose hver gang (gjenbruk er tidens løsenord) – men jeg nekter gi slipp på urbanitetens kronjuvel: å sitte på kafé.

Jeg har vært høyt og lavt i byens kaféverden og gjort meg noen erfaringer som jeg gjerne vil dele med min lojale leserskare.

Baker Hansen Adamstuen:

Jeg prøver litt aktivt å unngå kjedekaféer, fordi jeg er ikke så gira på å berike kaffekapitalistene og liker de selvstendige kaféenes personlighet. Problemet er at for å overleve har de ikke råd til å tilby billig kaffe. Men til tross for mulige koblinger til storkapitalen har Baker Hansen overraskende overkommelige kaffepriser. Og på deres lokasjon på Adamstuen får du all melkekaffe til 37 kr hvis du stikker innom før klokken 10.

Adresse: Ullevålsveien 95
Åpningstider hverdager: 07–18
Pris kopp sort kaffe: 35
Pris cappuccino: 42
Atmosfære: «Home & Cottage»-core

Bella Notte:

Denne italienskimiterte perlen finner du rett i rundkjøringen på Carl Berner. Kanskje mest kjent for å være tilfluktssted for anonyme eller aktive alkoholikere, men serverer også all mulig kaffe til fire tikroninger. Latte? 40 kr. Cortado? 40 kr. Filterkaffe?... 40 kr. Utenom Kaffe Mocca, som går for hele 47 kr. Det er kanskje ikke hit du drar for å drikke kaffe og late som du leser, da lokalet er noe mørkt. Uansett... prisen er like flat som stemningen, men vi er her for kaffe, ikke eventyr.

Adresse: Carl Berners plass 2
Åpningstider hverdager: 09–00
Pris kopp sort kaffe: 40
Pris cappuccino: 40
Atmosfære: 40

Frederikke-kantinen:

Hvem skulle trodd at det faktisk er forskjellige priser på sort kaffe internt på SiOs sjapper på Blindern campus? Prisene varierer fra 24 kroner koppen til kun 17, som i Frederikke-kantinen. Når de så oppå selger påfyll til kun 12 kroner blir det litt uimotståelig billig. Og har du ikke med en egen kopp, kan du sjekke gjenglemte kurven – der ligger det ofte kaffekopper hvis du ikke er redd for andre personers mikrobiom.

Adresse: Problemveien 11
Åpningstider hverdager: 11–17
Pris kopp sort kaffe: 20
Pris billigste melkekaffe: Har ikke
Atmosfære: Salig stress

Kulturhuset:

Første gang jeg var på Kulturhuset ble jeg sjokkert – det er her absolutt alle studenter sitter hele dagen. Den gang var det også halv pris med studentrabatt. Nå er rabatten bare på ti prosent, som er fryktelig kjøpt, men til tross for dette er det ikke helt håpløse priser. En stor bonus er at det er et stort lokale og mange fine sitteplasser, og om du er her lenge nok kan du få med deg en svingom.

Adresse: Youngs gate 6
Åpningstider hverdager: 08 til sent
Pris kopp sort kaffe: 29
Pris cappuccino: 42
Atmosfære: Er du heldig og finner plass er det god stemning

McDonald's Storgata:

Dette forventet du kanskje ikke, men nå kommer det: Maccern i Storgata har begynt å selge baristakaffe, og det til en *litt* for grei pris for mitt moralske overjeg. Vanligvis er jeg sterkt imot Maccern som institusjon, men når pengene ikke strekker ordentlig til og tidene er tøffe, må det være lov å trekke ut stikkontakten til sitt moralske kompass. De har en helt avsindig kaffemeny som virker importert rett fra en überhipp kaffe-hotspot i Amerika – med vanilje latte (den var dessverre veldig god), trippel cortado og chai islatte. Syke tilstander.

Adresse: Storgata 15
Åpningstider hverdager: 07–00 (04)
Pris kopp sort kaffe: 16
Pris cappuccino: 38
Atmosfære: Futuristisk plastisk fantastisk

Blitz:

Skjult bak en kanskje litt skremmende fasade, finnes det gode mennesker og gode priser. Blitz – vår hjemlige versjon av fristaden Christiania krympet til en bygård – holder dørene åpent på dagtid for kaffetørste og sultne gjester. Mens du andre steder i byen ofte må betale mer for å spise vegetarmat, er Blitz' mat alltid vegetar og aldri dyr. NB! Husk kontanter.

Adresse: Pilestredet 30
Åpningstider hverdager: 12–18
Pris kopp sort kaffe: 10
Pris billigste melkekaffe: Har bare sort kaffe
Atmosfære: Frekk og fin

universitas@universitas.no

anmelderredaktør: **Mathias Basma Moen**
mathiasmoen@live.no 412 56 125

ANMELDELSER

Universitas anbefaler

Mathias Basma Moen, anmelderredaktør

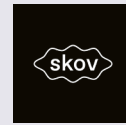
Hjerteslag – Bomerang
Hjerteslag leverer nok en solid rockelåt (seff er den karakteristiske bergenske vokalen allestedsnærværende).

Fløi – Ha det bra
Funky gitarakkorder, deilige basslinjer og fengende refreng – åh, hva mer trenger man?

Stordrøpar – Handlingens mann
Forvent behagelige og skjønne diskorytmer.

Skov – Jeg er alt
Hva skal man si? «Jeg er alt» har liksom noe lugubert, noe underlig over seg, og jeg digger det.

EP:

Musikk som nøster opp frynser

Det bergensbaserte rockejazz-bandet Vepsestikk's første EP *Ny person* er drømmende og kraftfull. I fem allsidige låter blir vi med på en reise om å finne sin plass i verden.

Ny person

Hvem: Vepsestikk

Sjanger: Alternativ rock

Kommer ut: Fredag 27. oktober

Åpningslåta på EP-en, en over åtte minutter lang låt med navnet «Ny person», begynner rytmisk og drømmende med en klar trompetsolo over drivende trommer. Melodiene er smått melankolske, før det slår over i mer upbeat og bestemte trommer og trompetstøt. Det er ticht. Gitar- og bassmelodiene lusker seg fremover. Så begynner vokalist Hanna Elisabeth Ziertz å synge med en drømmende mollmelodi før hun skifter til desperate rop i refrenget. Teksten i låta handler om å tørre å ta plass og vise hvem man er selv om det er skummelt og selv om man kanskje føler seg usynlig. Ungt og sårt om å finne seg selv.

«Drømmer jeg?» er også flytende i versene før den bygger seg opp og blir mer rocka og bestemt i refrengene. Her går trompeten som en kanon gjennom sangen. Det er imponerende i det sarte og rå lydbildet. Teksten er også nydelig poetisk med strofer som «utenfor kroppen min / drømmer min egen virkelighet» og «min egen sjel en fremmed / en skygge av et spøkelse».

Så kommer en kort, rocka låt med enda mer kraft. I «Prøvekanin» får vi servert mørke, grumsete gitarriff og drivende trommer. Bandet har fortalt at de er inspirert av Razika, og det merkes tydelig i denne sangen.

Vokalist Hanna skifter mellom å formidle en tett og rask tekst i versene og det tydelige budskapet «vi'sje være din prøvekanin» i refrenget. Her er det krutt. Perfekt å lytte til om du nettopp har blitt knust av en eller annen utnyttende drittsekk.

Låta «Anonym» lar oss for en liten stund lande i et flytende landskap før denne også tar av og blir mer rocka. Låta skifter mellom flytende, drømmende partier med trompet og en stødig vokal som synger om å være anonym og det sårbare behovet for nærhet til frekkere partier med gitarriff og en mørkere, mer bestemt stemme.

Siste låt på EP-en skiller seg ut som rolligere og enda mer sart enn de andre låtene. «Bedrager» er en vakker, vuggende låt om tro og tvil på seg selv. Selvransakende og ærlige strofer som «jeg er min største fiende» og i refrenget «er jeg noe mer enn en bedrager i et skuespill» treffer fint. Jeg vil høre den igjen og igjen.

Alt i alt er Vepsestikk's nye EP en melankolsk og drømmende samling låter om å prøve å finne sin plass som ung voksen, eller kanskje som menneske i alle aldre. Den har et rikt lydbilde. Blandingen mellom melodisk jazz og rå rock sammen med trompet og sårbare tekster skaper et veldig

særegent og spennende uttrykk som jeg gleder meg til å høre mer av. Ikke minst passer sangene perfekt på en kald og våt høstdag hvor man trenger nær, gjenkjennelig, men rå musikk til å nøste opp i egne frynser.

Hedda Aker

anmeldelser@universitas.no

Plate:

På tvers av tromme og tverrfløyte

Som komponist og fiolinist – og leder av en kvintett – har Tuva Halse greid å modernisere og jazzifisere klassiske instrumenter til flere vakre komposisjoner.

Two

Artist: Tuva Hasle

Sjanger: Jazz

Plateselskap: Jazzland Recordings

Da verden i følge våre for lengst henfarne forfedre ble til i det magiske skapelsesrommet Ginnungagapet, skjedde dette ved at varme og kulde møttes og påvirket hverandre. På samme vis har klassisk og moderne, og improvisert og komponert musikk, møttes og skapt liv i Tuva Halses nye album *Two*.

Albumet er spilt inn av hennes kvintett, som bærer det jordnære og ujalte navnet Tuva Halse Quintet – og sprer seg over ni sanger. Albumets første – og beste – sang «Zep-tember» setter ztemningen for albumet. Med en fiolin som lettent og elegant leker med de andre instrumentenes jazzmelodi, blir sangen forførerisk og drømmeaktig. Og når det så kommer et piano som tar fiolinen i innersvingen, blir sangen sendt til et nytt nivå av vakkert svevende toner. Sangen avsluttes forbilledlig med en litt underlig og undrende fløyte.

Denne kombinasjonen av mer allmenne jazzelementer som skarpe trommer, en dyptliggende bass og litt klimpring på pianoet, blir sammen med fiolinen en helt fortreffelig blanding av nykommenhet og nostalgi.

For det lyder kjent av jazzingen som utspiller seg i det dynamiske samspelet mellom de fem talentfulle musikerne. For et øre som ikke er innviet i jazzens esoteriske verden kan den improviserte jazzmusikken med de klassiske jazzinstrumentene fremstå ganske uoriginal. Men ved at fiolinisten og komponisten Tuva Halse kommer med egne komposisjoner, blir jazzten til en spennende variasjon over pågående og intense intervaller med melankolske og sentimentale overtoner.

Nesten alle lydsporene er på omtrent fem minutter, en lengde som ofte kan gjøre sanger tunge og ufordøyelige. Men her, med alle sangenes interne variasjoner, blir de drøye fem minuttene bare bra. Alle sangene skiller seg fra hverandre, selv om de hver især har god flyt. Hele albumet blir til en oase av omsorgsfullhet. Sangene er mye – de er deilige, undrende og håpefulle.

Som et brudd med det etablerte albumformatet kommer de mer nervøse og nysgjerrige sangene «Zolitude» og «Ambivalent». Sangene serverer litt mer pirrende jazz med elefant-aktige trompetbrøl som bryter med resten av albumet og skaper en spenning – nesten et behagelig ubehag, som forløses flere ganger ved å fjerne dissonansen instrumentene imellom. Sangene blir mer eksperimentelt jazzete enn komponert fiolinmusikk, noe som er fint, men bryter

med den generelle, behagelige flyten i albumet.

Tuva Halse og hennes kvintett klarer å dra veksel på den klassiske jazzmusikken, samtidig som hun evner å fornye sjangeren på en forfriskende og fornøyeelig måte. Dette burde bli de mørke høstkveldenes og vinternettenes stearinlys.

Freyja Eikrem Ims

anmeldelser@universitas.no

Ukas anbefaling

Kom deg på halloweenfest!

Hvem: Slitne studenter Hva: Halloween Hvorfor: Livsglede

Kjære studenter, vi går mot kaldere og mørkere tider. Sommerpils og engangsgrill er et vagt minne. Oktober så langt har brått introdusert minusgrader og en klype dalende motivasjon. Vinterdepresjon, høye strømgninger og eksamensstress ulmer i bakhodet. Om din sosiale deltagelse gradvis seiler akterut, er du ikke den eneste. Men ikke fortvil, det er et lys i enden av oktober-tunnelen: Halloween!

Det er muligheten til å trosse ettermiddagens mulm og mørke, komme seg ut av sengas kokong, og igjen slippe løs sommertidens sosiale-sommerfugl. La barn-dommens kreativitet omfavne deg og gjør en siste innsats før vi går i vinterdvale. Grip muligheten til å være noe annet enn en stresset student for en kveld, og drøm deg bort i et hav av barker, laken-spøkelser, zombier og pirater.

Aurora Stray-Pedersen, journalist i Universitas

Ukas advarsel

Dropp halloweenfesten

Hvem: Slitne studenter Hva: Halloween Hvorfor: Å unnsippe misæren

Hodet hamrer og munnen kjennes som Kalahariørkenen. Tørsten og kvalmen melder seg. I det du strekker deg etter vannglasset, letter dyna og en eim av nattens kroppslige avgasser åpenbarer seg. Idet du tar deg en slurk, kjenner du en kalkaktig smak av vannet. Springvannet, vår nasjonalskatt, lever ikke opp til sitt rykte. Kalkaromaen fremprovoserer en oral fontene av krystallklar væske, og hodet verker av brekningsrefleksens trykk.

I fosterstilling foran doen ser du din refleksjon i toalettbørstekoppens rustfrie stål. En seig masse av en ansettsmaling er smurt utover trynet, som vitner til pinlig adferd på gårdsdagens halloweenfest. Lyset i enden av oktober-tunnelen var et motgående tog, og alkoholens vrede drar deg inn i høst- og vintermørket. Kanskje du heller skulle droppet festen i år?

Jon Heili, journalist i Universitas

Bok:

Litt for langt mellom lyspunktene

M. Seppola Simonsens andre diktsamling *Den tredje* når for sjelden opp til debutens høyder.

Den tredje

Forfatter: M. Seppola Simonsen

Sjanger: Prosalyrikk

Forlag: Flamme

Antall sider: 81

østenfor sol
og vestenfor måne
i skyggen av en mann
i kjølvannet av en kvinne

Slik lyder den andre strofen i M. Seppola Simonsens *Den tredje*. Og med det settes malen for en tematikk som gjennomsyrrer så å si hele boken. I løpet av dens 81 sider møter leseren et dikterjag i konflikt med det gitte. Seppola Simonsen søker å problematisere – alltid fra et personlig, subjektivt perspektiv – definerte skiller mellom mann og kvinne, natur og kultur, det norske og det kvenske, det språklige og det ikke-språklige. Dette gjør hen gjennom små bruddstykker av prosalyrikk som gir et fragmentarisk, men fint innblikk inn i dikterjegets liv i storbyen.

Jeget tar altså til orde for opphevelsen av en slik kategorisk todeling. Hen forsøker å nå fram til noe annet – ja, en «tredje» posisjon som omfavner begge sidene samtidig. Dette lykkes Seppola Simonsen best med når hen evner å liksom veve det menneskelige sammen med det umenneskelige, når strofene inneholder en draging mot naturen, slik det så ofte hendte i debuten *Hjerteskog – Sydänmettä*. Det står blant annet:

et kumløkk på Tøyen
et stykke jord
som tar imot himmelen
lar vann trenge inn
i kropp

Ved å gi det menneskeskapt og forgjengelige et naturens preg, får det samtidig et skjær av noe mer varig, noe vakkert. På lett, naturlig og tilsynelatende spontant vis skaper Seppola Simonsen likhet av det ulike – en ny metafor puster i linjene.

Et annet litterært grep Seppola Simonsen lykkes med, er de små innskuddene av kvenske ord og fraser. I grunnen kunne man ønske enda mer av dem, da de gir lyrikken en sunn egenart som samtidig løfter opp linjene rundt:

jeg vil rope
jeg er bare hän
joka ellää
jolla on
kaksi nimmee
men det er usant
jeg er hun som ikke snakker
sitt eget språk
jeg er han som ikke har
et eneste navn

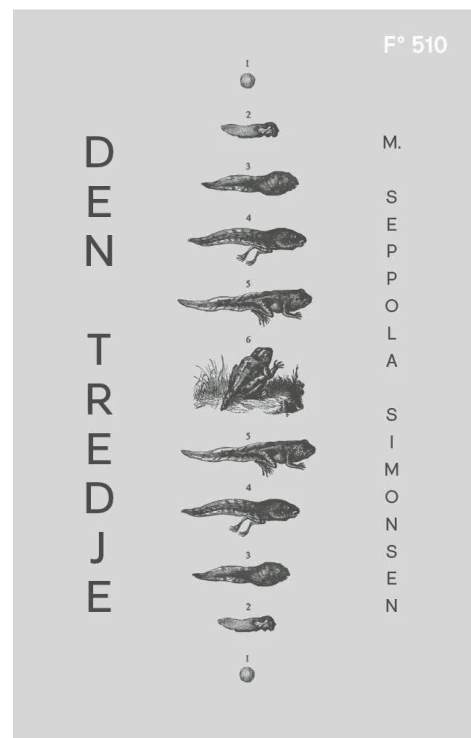
Likevel faller det lyriske litt for ofte sammen. For eksempel når det står:

jeg kjenner små hår på fingrene
røre seg etter vindene
som smiler over vannet

De to første linjene fungerer i og for seg bra, men tilføyelsen av den tredje linjen ødelegger umiddelbart den litterære kraften de forsøksvis har bygget opp. Hva er det Seppola Simonsen mener? Hvordan ser smilende vind ut? Jeg har ikke nødvendigvis noe imot absurde uttryksmåter i lyrikk, det kan være både muntert og dyptloddende, men her blir det for amatør-messig, for pubertalt. Språket peker ikke på noe annet enn seg selv. Når lyrikk ikke klarer å favne om noe mer, noe usigelig, blir det som regel uinteressant.

Hadde dette vært et engangstilfelle, ville det vært tilgivelig, men språklige svakheter som denne dukker dessverre opp litt for mange ganger i *Den tredje*. Passe ironisk er det derfor at diktene flere ganger refererer til språkets begrensninger. Kanskje Seppola Simonsen burde mestre språket sitt før hen sukker om dets utilstrekkelighet?

Man får generelt et inntrykk av at flere av linjene og strofene ikke er arbeidet godt nok med. Det er en del her som ikke er meislet godt nok ut, samt setninger som kanskje burde ha blitt utelukket fra boken. Dette er synd, da det i *Den tredje* virkelig finnes glimt av noe vakkert, en sann poesi.

Freyja Eikrem Ims
anmeldelser@universitas.no

HENTET FRA: F510

FOTO: HEIDI FURRE

Kulturkalender uke 42 & 43?

26/10 Knausgård i operaen

«Det er den mørkeste boken jeg har skrevet... djevelen er med». Knausgård har tatt turen fra London for å snakke om sin nye roman. *Nattskolen* følger Kristian Hadeland – kjent for de som har lest de foregående bøkene i Morgenstjernen-serien – fra han flytter til London i 1985 og prøver å slå igjen som fotograf, frem til han er blitt en veletablert og anerkjent kunstner. Faust-myten skal visstnok skinne sterkt gjennom boka.

Hvor: Operaen

Når: Torsdag 26. oktober 19:30

Pris: Student 180 kr, Ordinær 280 kr

29/10 Loppemarked på Neuf

Høstloppis på Chateau Neuf. Ønsker du å selge noe? Påmeldingsskjema finner du på arrangementets Facebook-side.

Hvor: Chateau Neuf

Når: Søndag 29. oktober kl. 12.00 - 16.00

LANT FRA: CHATEAU NEUF

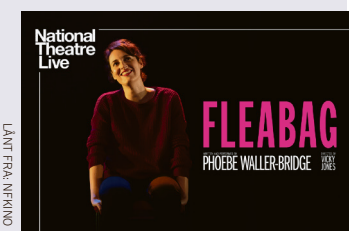
01-02 /10 Fleabag

Phoebe Waller-Bridge spiller hovedrollen i dette stykket som inspirerte den kjente tv-serien med samme navn. *Fleabag* er et enmannsstykke på 67 minutter om et humoristisk innblikk i en kvinnes særegne liv.

Hvor: Vika (1. nov.) og Klingenberg (1. & 2. nov.)

Når: 1-2. november

Pris: 175 kr.

LANT FRA: NORKO

01/11 Boklansering: Modernismens billedkunst i Norge

Professor i kunsthistorie Øystein Sjøstad har skrevet boka *Modernismens billedkunst i Norge*. En feministisk aksjon. Altså en bok om kun kvinnelige, norske kunstnere.

Hvor: Nasjonalmuseet

Når: Onsdag 1. november 17:00

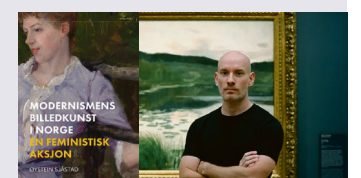

FOTO: AFTENPOSTEN/SIGNE DONS

Navlebeskuende bergensere

Førrige uke kunne den bergensstolende «avisen» Studvest melde at hele tre av de fem nye statsrådene på et tidspunkt har studert i Bergen.

– Dette er det vi på fagspråket kaller navlebeskuende, forteller Alida delalala Langestaino, ansvarlig redaktør i Oslo-avisa Universitas.

Hun sier at som redaktør for skikkelig avis kjenner hun til samtlige fagterminologier, og velger bevisst å bruke «navlebeskuende» om konkurrentene i vest.

– Vi er faktisk ikke konkurrenter, skjærer de La Augustus inn for hun forteller at Universitas for øvrig har et større opplag, hva nå enn det vil si.

Etter intervjuet med de Angelo har Ad Notam klart

å finne ut at hun selv en gang var blant de navlebeskuende bergenserne, før hun brøt ut i 2018.

Etter avsløringene har ikke Ad notam klart å få til et intervju med redaktøren, men på en SMS rettet mot oss og M24 skriver hun:

«Jeg er faktisk blitt et bedre menneske enn jeg var da. Jeg skuer nå kun utover, og aldri innover. Forøvrig vil jeg også legge til at samtlige av statsrådene holder til og jobber i Oslo. ALLE SAMMEN.»

Ingen av de fire journalistene ved Studvest har ønsket å bidra til Ad notams dekning av saken. Opptil to skal ha rømt landet.

Av Johs Grobyn

Kors, gønnere og plasmaballer

Snart er det Halloween, og Vi spør-redaksjonen er livredde! For å få hjelp på monsterjakten ringer vi vår svært hjelpsomme ekspertkilde på hekser, varulver og vampyrer - kostymebutikken Mye Moro.

ring, ring

– Hei, Mye Moro.

– Hei, mitt navn er Liv R. Edd. og jeg ringer fordi jeg trenger litt hjelp til å finne noe i sortimentet deres

– Kult, da får vi håpe vi har det du ser etter.

– Jeg er på utkikk etter noe hvitløk. Har dere det?

– Om vi har hvitløk? Ja, vi har lenker av hvitløk til å ha rundt halsen. Men hvis du tenker på ordentlig hvitløk, så er de ikke ekte, men kun til bruk som kostyme.

– Skremmer de vekk vampyrer?

– Nei, det gjør de ikke. Da ville jeg sjekket matbutikken, that's your best place.

– Du, jeg har lagt merke til at det for tiden er så stor økning i folk som skal være hekser. Det er liksom blitt

en trend på sosiale medier. Du har ikke noe som kan beskytte meg mot disse sinnssyke satanistene?

– Vi har gønnere.

– Har dere kors?

– Ja, masse kors. Kanskje mer effektivt det. Vi har pistoler og kors.

– Jeg så en svart katt som gikk over veien førrige uke. Du har ikke noe som opphever spådommer mot ulykke?

– Nei. Ja, sånn ja. Vi har ingen katter eller noe som reverserer de ulykkesmytene der, men hvis vi tenker magi så har vi tryllestaver og heksegryter som kan komme med trylleformler eller som du kan lage eliksirer i.

– Har du noe du kan anbefale for å beskytte meg mot monstre, eller noe annet som jeg kan bruke til å

beskytte meg mot mørke krefter?

– Smil om munnen og godt humør. Nei, skal vi se, vi har lysende elektroniske plasmaballer man kan se inn i fremtiden med, som kanskje kunne vært morsomt å ha.

– Ikke for å bli for personlig, men hva skal du selv beskytte deg med på Halloween?

– Jeg tenker å møte det rett på. Får jeg et blått øye fra en varulv, tar jeg det som det kommer.

– Hvordan vil du vurdere din stilling som Norges fremste heksejeger?

– Jeg hadde nok vurdert meg som svakstilt der. Jeg er nok ikke den rette personen til å gå etter dem aktivt. Bryr meg ikke så mye.

– Vi snallast!

Ukas studentøl

O GODE SNUSPILS: Ukas pils er av den litt eksentriske typen. Ved første øyekast på boksen får vi assosiasjoner til en svensk snusboks på steroider, og ved første smak finner vi ut av at vi her befinner oss på et sted mellom rusbrus og lettøl. Et kjøp av kullsyrebobler i munnen, før det raskt blir ganske tamt, og vi svelger noe som smaker som en litt utvannet ipa. Her må det også påpekes at ølen startet en diskusjon i redaksjonen. Enkelte mente nå at Isbjørn Lite hadde fått en verdig konkurrent. Men hvem drikker vel det? Konklusjonen blir dermed at denne pilsen anbefales til deg hvis du egentlig ikke er så glad i øl, og vil ha noe som ikke smaker så mye, eller hvis du er 17 år og har litt for mye penger. Hvis du er glad i å bli sett med den nyeste Primeflasken, vil jeg også anta at du vil elske å flashe denne boksen på neste fest.

Amo Boracco Boring, olanmelder i Universitas

Ølvurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

Tuborg lite Ice

Pris: 35 kronasjer

Land: Danmark

Alkohol: 4,2 prosent

KVISS-CORBIN

- I disse dager streikes det for høyere lønn til kvinner på Island, og Katrín Jakobsdóttir er blant de streikende, men hvilken jobb har hun?
- Raymond Johansen har funnet nytt beite. I hvilken organisasjon blir han nå generalsekretær?
- Høyre og Venstre har lagt frem byrådsplattformer for Oslo, men hva heter den?
- Ved hvilken plass ligger busstoppet Hammersborggata?
- Ved Solli plass lå et utested som stengte sine dører for litt over ett år siden, men hva het det?
- Hva vil det si at en musserende vin er «brut»?
- I år 42 f.v.t. ble Brutus beseiret av det andre triumviratet. Nevn en av de medlemmene av sistnevnte gruppen.
- Verdens korteste krig regnes til å være kjempet i Zanzibar mellom 09.00 og 09.37 på den 27. august 1896, men hvilke to parter kjempet i den?

- Hva er det vanligste navnet på krigen i 1967 som hovedsaklig involverte Egypt og Israel?
- Israels FN-ambassadør krever nå at FNs generalsekretær skal gå av, men hva heter sistnevnte?
- Hvilken produsent står bak iskremene Royal, Drillo og Lion King Size?
- I hvilken film spiller Arnold Schwarzenegger Mr. Freeze?
- Hva heter den svært populære amerikanske filmen om overgrep mot barn som snart skal ha premiere i Norge?
- En karakter spilt av Kelsey Grammer kjent fra både Cheers og sin egne spin-offserie som gikk mellom 1993 og 2004 har igjen funnet veien til skjermen, men hva heter karakteren?
- I disse dager vises også andre sesong av en serie med Tom Hiddleston, men hva heter den?
- Proxima Centauri er, utenom solen, stjernen som ligger nærmest jorden, men hva slags stjerne er det?

- Hvordan lyder termodynamikkens første lov?
- Hvilket årstall er det snakk om: Israel innfører portforbud i palestinske flyktningeleirer på Vestbredden og Gaza, Manuel Noriega blir tiltalt for narkotikasmugling og hvitevasking av penger, Munchs «Vampyr» stjeles fra Nasjonalgalleriet, Sovjetunionen starter tilbaketrekning av soldater fra Afghanistan, George H. W. Bush velges til president, popmusiker Adele blir født og jazzmusiker Chet Baker dør.
- Hva heter den nylig avdøde Manchester United-legenden som skåret 249 mål for klubben mellom 1956 og 1973?
- Det meldes om at greske Giannis Antetokounmpo har signert en ny kontrakt med Milwaukee Bucks, men hvilken sport er det snakk om?

av Gabriel Corbin-Arntzen, kvissmaster i Universitas

SVAR/DOM

0-4. Exphil på Bali: Du kombinerer chille studier med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.

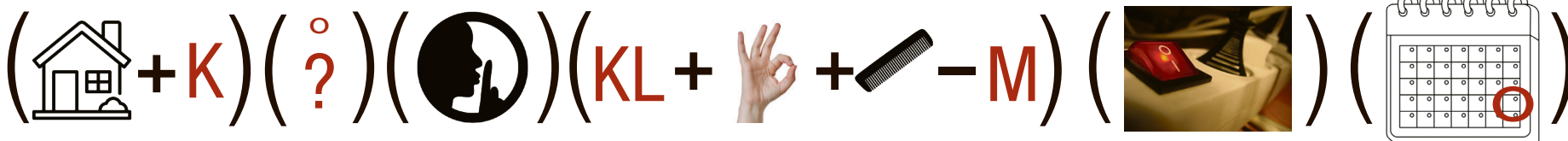
5-9. AST1010 – Astronomi: Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dessverre stopper det der.

10-14. Juss: Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps ... Syt litt på Jodel.

15-20. Honours: WOW! Du er sååå flink!!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

1. Islands statsminister 2. Norsk Folkeløp 3. Hammersborgkerkeanngren 4. Arbeidssamarbeidets plass 5. Champagnegtra 6. Den er svært tørr 7. Marcus Lepidus, Marcus Antonius og Octavianus (senere keiser Augustus) 8. Storbritannia og Sultanatet Zanzibar 9. Seksdageskrigen 10. António Guterres 11. Diplomats 12. Batman & Robin 13. Sound of Freedom 14. Frasier (Crane) 15. Lokk 16. En rød dverg 17. Bobby Chariton 20. Basketball.

Rebus

HINT: Hinz Send løsning universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «Munnkurv på Ola Svenneby» Det klarte Edvard, Ingjerd E. Megaard, Stian, Christiane, Tore, B, Mariam, Darell, Kevin, Roderick og Alliana

av Blomsterbarnet